

DACIA

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice
"DACIA TRAIANA" Suc. T-șoara

Onor. Biblioteca Palatului Cultural
A. A. D.

Cotidianul Banatului
și al Graniței de Vest

Director responsabil:
C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani Lei 1800
Autorități și comercianți Lei 3000
Instituții și întreprinderi Lei 6000

REDACTIA: MIHAI I, Nr 4, et. 1 și 3
Telefoane:
Direcția 48-33
Redacția 16-00
Administrația 50-62
Tipografia 14-69
A. A. D.
Str. Mărășesti Nr. 1. Tel. 11-28

Tratatul ex-regelui Greciei cu Anglia

Relațiile dintre guvernul iugoslav emigrant și guvernul Tito. Atitudinea Statelor Unite în problema finlandeză

Situația politică

Impușcarea șefului de cabinet al primului ministru sârb dela Belgrad a rămas în atenția cercurilor diplomatice și de presă din capitala Suediei problema jugoslavă în ansamblul ei.

Se crede că procesul de clarificare e în plină precipitare.

Recentul discurs pronunțat de d. Churchill în Camera Comunelor a avut — cum era și firesc — repercusiuni puternice și asupra guvernului Purici care și-a dat astfel seama că situația actuală este imposibilă. Vizitele ministrilor jugoslavi la Londra și știrile despre o mare activitate între fruntași guvernului iugoslav emigrant, va duce în curând la schimbări importante în compunerea guvernului regelui Petru.

Cum se vor face aceste schimbări nu se poate încă ști. Dar un fapt pare sigur: acela că se așteaptă sosirea la Londra a doi membri ai guvernului emigrant la Cairo, cu misiunea de a conferi cu guvernul britanic. Nu au fost citate nume, însă se crede a ști că unul din cei doi reprezentanți ai regelui Petru va fi însuși d. Purici, actualul prim-ministru. Ar urma cu prilejul acestei conferințe, să se examineze posibilitățile încheierii unei înțelegeri între guvernul jugoslav din Cairo, mareșalul Tito și mișcarea națională de eliberare din Jugoslavia.

Dar problema jugoslavă e atât de încurcată încât se credea la Stockholm că numai un demers aliat în stil mare ar putea pune capăt — măcar în aparență — tuturor frământărilor din cele două țări.

Cine va face însă acest demers? Moscova sau Londra? Sau amândouă, de comun acord?

Iată întrebarea care se pune la Stockholm unde se înclină să se creadă că nici într-un caz situația lui Tito, nu va fi micșorată, ci, dimpotrivă, și mai favorizată.

Cât despre problema finlandeză, se înțelege că, comentariile continuau relevându-se atitudinea fermă a guvernului finlandez.

Se remarcă dealfel aici că Moscova și-a făcut un calcul greșit atunci când a publicat condițiile armistițiului cu scopul de a presa asupra guvernului din Helsinki și a-l determina astfel la o acțiune mai rapidă. Această precum afirma și „Stockholms Tidningen” — s'a dovedit a fi o greșală psihologică, la fel ca și trimiterea escadrilelor de bombardiere rusești asupra orașului Helsinki.

Tratatul între guvernul iugoslav și Tito

BUCUREȘTI, 11. — S. P. P. TRANSMITE: DIN LONDRA SE ANUNȚĂ, CĂ ÎNTRE GUVERNUL IUGOSLAV EMIGRAT ȘI REPREZENTANȚII GUVERNULUI TITO AU ÎNCEPUT TRATATIVE.

BUCUREȘTI, 11. S. P. P. transmite: Se află din Londra că ex-regele Greciei se găsește în prezent la Londra unde a venit în vederea unei consfățuri politice. Se așteaptă să sosească și șeful guvernului grec emigrant. Aceasta intenționează să prezinte guvernului englez pretențiile Greciei asupra Dodecanezului și să obțină promisiunea că întreg Dodecanezul să fie atribuit Greciei drept răsplăță pentru participarea la război alături de aliați.

Statele Unite vor rupe relațiile cu Finlanda

STOCKHOLM, 11. (Rador). DNB anunță: După cum anunță corespondentul din Londra al ziarului „Morgen Tidningen”, cercurile bine informate din Londra afirmă că în cursul săptămânii trecute, guvernul Statelor Unite a făcut cunoscut la Helsinki că Statele Unite vor

rupe relațiile diplomatice cu Finlanda, în caz că guvernul finlandez nu se înțelege cu Rusia Sovietică pentru a ieși din război. Această înștiințare a fost remisă de către reprezentantul diplomatic al Washingtonului la Helsinki.

O desmințire a biroului de informații finlandez

HELSINKI, 11. (Rador). Corespondentul agenției DNB transmite: Biroul de informații finlandez se declară impotrivă să desminte știrea publicată în ziarul suedez „Morgen Tinden” prin reprezentanții săi la Helsinki ar fi adresat guvernului finlandez o nouă notă în

sensul că Statele Unite ar rupe relațiile diplomatice cu Finlanda în cazul când guvernul finlandez nu ar ajunge la un acord cu Moscova.

Biroul finlandez de informații declară că această știre este lipsită de orice temei.

Crearea unui front popular în Anglia

Geneva, 11 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

Revista săptămânală engleză „New Leader” organ de extrema stângă se întreabă care este anume scopul urmărit de Rusia Sovietică în Europa? Declară că o Europă socialistă, condusă de Uniunea Sovietică ar reprezenta o soluție bună. O astfel de Europă ar fi cea mai bună garanție pentru securitatea Sovietelor.

Dealtminteri, continuă revista, în Anglia sunt la lucru mari forțe care voesc să creeze un front popular. În aceste forțe intră membrii ai partidului laburist ai partidului liberal, ai partidului Commonwealth-ului, apoi agricultorii nemulțumi și comunisti. Comunistii desfășoară o activitate remarcabilă în acest sens și au convocat conferințe pregătitoare.

Muncitorii francezii sunt împotriva terorismului

Vichy, 11 (Rador). — DNB anunță: 40.000 de lucrători și lucrătoare din industria metalurgică au ținut o întrunire la Lyon, protestând împotriva acțiunilor teroriste din Franța. În moțiunea votată se spune că toată muncitorimea infie-

rează asemenea acte de barbarie și că guvernul trebuie să știe aceasta. Uniunea Sindicatelor Metalurgice este gata să colaboreze la acțiunea de distrugere a terorismului.

Imposibilitatea unei reconcilierii sovieto-polone

GENEVA, 11. (Rador). Corespondentul agenției DNB transmite:

Se află din Londra că „Daily Telegraph” crede că în ceea ce privește relațiile sovietice poloneze Stalin nu mai lasă nici o urmă de îndoială asupra imposibilității unei reconcilierii între guvernul sovietic și guvernul polonez.

Cercurile poloneze sunt convinse că orice va face comitetul emigraților polonezi nimic nu va putea contribui la soluționare problemei ruso-poloneze chiar dacă s'ar proceda la o completă remaniere a cabinetului polonez conform dorinței exprimate de către guvernul sovietic.

Comisarul britanic din Palestina ținta unui atentat

STOCKHOLM, 11. (Rador) Corespondentul agenției DNB transmite:

După cum anunță „Morgen Bladet” într-o corespondență din Ankara și Mac

Michael, comisarul britanic în Palestina a fost ținta unui atentat.

O bombă fusese în gropa în zidul bisericii engleze unde trebuia să aibă loc

Nimic nou în problema finlandeză

Berlin, 11 (Ep). — Nimic nou în problema finlandeză a fost și vineri răspunsul cuvântătorului dela Wilhelmstrasse la întrebarea privitoare la tratativele fino-ruse. Trebuie așteptat ce se va face din partea finlandeză. La o altă întrebare care s'a referit la bombardamentul sovietic împotriva Stockholmu-

lui, cuvântătorul a transmis o informație cu privire la oulusele acestui atac aerian. Cât el este informat, este și guvernul suedez, că acest atac sovietic are un motiv precis. Sidorenco fostul conducător al unui birou sovietic din Stockholm a provocat aceasta. Sidorenco a fost condamnat de autoritățile suedeze

un serviciu divin. Bomba a fost, însă, descoperită la timp.

În legătură cu această încercare de atentat poliția britanică a arestat 20 membri ai organizației sioniste. Poliția britanică a mai descoperit un depozit de arme și un post secret de emisiune.

Ședința parlamentului finlandez

Helsinki, 11 (Rador). — DNB anunță: Parlamentul finlandez a ținut o ședință ordinară dela orele 14—15 în cursul căreia au fost discutate câteva proiecte legi. Viitoarea ședință la 14 Martie.

Raționalizarea benzinei în Spania

Madrid, 11 (Rador) — După cum anunță ziarul „Informaciones” restricțiile pentru benzină au fost introduse și la automobilele oficiale.

D. Von Papen în audiență la d. Menemencoglu

BUCUREȘTI, 11. — S. P. P. transmite: Din Istanbul se comunică știrea că d. von Papen, ambasadorul Germaniei la Ankara a fost primit în audiență de către d. Menemencoglu ministrul afacerilor străine al Turciei.

Intrunirea slovacilor meridionali la Londra

BUCUREȘTI, 11. S. P. P. transmite: Azi are loc la Londra o întrunire a slovacilor meridionali. Intrunirea a fost convocată urgent.

Spania nu a acordat baze Germaniei

BUCUREȘTI, 11. Guvernul din Madrid a desminte că Spania a acordat Germaniei baze aeriene și navale în insulele Canare.

Întâlnirea dintre prim-ministrul australian și d. Churchill

Lisabona, 11 (Rador) — După cum anunță din Canberra serviciul de informații, d. John Curtin prim-ministrul australian a comunicat Vineri în parlament că va pleca în Anglia spre a conferi cu d. Churchill.

D. Curtin a declarat că discuțiile vor avea loc pe plan ministerial înalt. Dsa nu a specificat data plecării.

Relațiile dintre Argentina, Paraguay, Chili și Bolivia

STOCKHOLM, 11. (Rador). Corespondentul agenției DNB transmite:

Ambasadorul republicii Paraguay în Argentina, d. Francisco Pecci a făcut o vizită după cum se anunță din Buenos Aires dlui Masson ministru afacerilor străine, asigurându-l că relațiile dintre Argentina și Paraguay nu vor suferi nici o modificare și că țara sa împărtășește punctul de vedere al republicii Chili și Bolivia.

la o pedeapsă privativă de libertate pentru spionaj. Cu toată cererea sovieticilor nu a fost lăsat liber de autoritățile suedeze. În urma acestui fapt a urmat atacul aerian după care Sidorenco a fost eliberat și pentru moment se găsește la Londra.

Cronică muzicală

CONCERTUL ORCHESTREI GERMANE
cu concursul d-nei prof. Ana Voileanu-Nicoară

Orchestra Filarmonică a Grupului etnic german, sub conducerea d-lui prof. Richard Oshantzky, a dat în seara lui 9 Martie un concert simfonic cu prețiosul concurs al emeriței noastre pianiste, d-na prof. Ana Voileanu-Nicoară. Încheierea simfonică relativ recentă, fără altă tradiție propriu zisă decât a multei seculare muzici germane, reunind în corpul ei elemente din trei sfere distincte: amatori de elită, profesori-instrumentiști și orchestrați de meserie, rămâne totuși de subliniat că sub conducerea energică a dirigorului său, orchestra aceasta se prezintă de la concert la concert într-o tinută tot mai unitară înfruntând publicul cu realizările sale de un frumos nivel artistic. Nu numai elanul cărei componente a acestei orchestre trebuie să fie apreciat pe lîna acestei prime în primul rând — entuziasmul amatorilor, abnegația și sârguința profesorilor, care pe lângă munca lor istovitoare în serviciul reîmprobării cadrelor mai găsesc energia și timpul necesar pentru munca atât de istovitoare a probelor, sau concursul muzicantilor de meserie, care și ei în zilele lor libere, vin să ofere acestei orchestre o experiență lor încercată în mod aprobat gratuit în orice caz, omul trebuie să se bucure că în zilele noastre, în care gestul gratuit a devenit atât de rar, o asemenea mișcare este posibilă.

Programul de Joi seara i-a însumat, cu câte o lucrare, pe cei trei clasici ai școlii vieneze, întrecându-și prestigiul muzical al națiunii germane. Executat cu concursul unei pianiste române, faptul acesta este egal cu un gest simbolic, de înfrățirea sufletelor, la care a contribuit cu valoarea unei revelații, execuția ireproșabilă mai ales a Concertului de pian în Fa-major (K. V. 488) de W. A. Mozart. Precizia și caracterul explicit al detaliului, surprins în esența-lărea lui, în interpretarea d-nei Ana Voileanu-Nicoară — prin care se descoperă totuși o nouă înțelegere a tematicii-simfonice, străjuită de legea dinamismului specific al fiecărei dintre cele trei părți ale Concertului, nu sunt posibile fără acea însușire fundamentală a jocului particular al pianistei noastre, care se numește saturația timbrelor și la care se ajunge numai grație unor combinații tehnice de nuanțare, cărora se subsumează înegală măsură o admirabilă știință a pianului cât, mai ales, o incomparabilă cultură a sufletului. Dacă am lua asupra noastră sarcina să descriem, cu un prisos de recunoștință pentru darul pe care ni l-a făcut d-na Ana Voileanu-Nicoară prin interpretarea Concertului de Mozart, principala tușă aplicată de d-na noastră exonerarea vizuală imitativă, pe care și-a creat-o din materialul acustic al partiturii, adică dintr-o concepție artistică adevărat înțeleasă și conștientă, — ea însăși sa recunoștință cu ocazia șederilor, ca pe planul realizării de ansamblu, toate aceste amănunte au fost de parte de a-și și putut anima prezența autoritară, atât de înțeleasă și de înțeleasă au fost ele de pură stare lirică, disponibilă la interpretare. De o stare a sufletului, în care severitatea de largă respirație primavaratecă a gîmului însoțit de a respirării într-o cu totul particulară amănunțită întrecere. Căci ar fi interpretativă a d-nei Ana Voileanu-Nicoară nu sereședea la o simplă facultate imitativă (ceea ce încă n'ar fi puțin), ci în același măsură în care ea „interpretază” un op, acesta devine un imperios înțeles spre propria ei transfigurare sufletească. În care și prin care se intrupează în dansa și centrul psihic al compozitorului. Corubin spiritual, îngemănare de generozitate a sensibilității sub zodia perfecțiunii artistice — iată toată reședința acestui Mozart, pe care l-am auzit Joi seara, care ne-a captivat în vraja sa, smulgându-ne schematicul contemporan — ca tot mișcările contrăfăcut al rețetelor sale esterne, de tristă și ridicolă sterilitate emoțională. Concertele Orchestrei Filarmonice

germane își îndeplinesc misiunea lor eminamente contemporană de altfel tocmai prin faptul, că se țin de departe de orice formule adacababante, înscrind în programele sale numai lucrări de o înaltă spirituală ireproșabil-sănătoasă. Simfonia în Sol-major, No. 88 de Jos. Haydu, care a introdus concertul și Simfonia I. de Ludvig v. Beethoven, pe care o poți auzi atât de rar, executată ca piesă de încheiere, am rotunjit atmosfera acestui simfonic în nivel cu totul fericit: Subliniem tonul cald al violoncelului din Largo-ul Simfoniei lui Haydu, prin care s'a relevat încă odată concursul prețios al d-lui prof. Docu Go-

lant, neobosit în cadrele acestei orchestre. În sfârșit admirabila omogenitate a corpului orchestral, atinsă în partea finală a Simfoniei lui Beethoven, care corespunde mai mult dinamismului d-lui prof. Richard Oshantzky decât finalul: Allegro con spirito a Simfoniei de Haydu pe care îl dorim mai eșuat și cu trecerea la forte la piano mai nemilicite.

Partea a treia a Concertului de pian în Fa-major de Mozart, în interpretarea d-nei prof. Ana Voileanu-Nicoară a trebuit să fie executată în întregime și a doua oară.

Andrei A. Liliin

Ocrotirea familiei țărănești

Conferința d-lui dr. Petru Râmneanu în cadrul cercului de studii al „Astre. Bănățene”

In fața unui public select, preocupat de problemele vitale ale acestui neam, d. dr. Petru Râmneanu, de la Universitatea din Cluj-Sibiu, a ținut ieri seară în sala Liceului Comercial o interesantă conferință asupra ocrotirii familiei țărănești.

Conferințiarul care este bănățean și o personalitate cunoscută în domeniul problemelor sociale, având numeroase lucrări de igienă și biologie, a fost prezentat de d. dr. IOSIF NEMOIANU, prezentare care în fond a fost o exprimare a bucuriei de a asculta pe d. Petru Râmneanu.

Înainte de conferința d. PETRE RÂMNEANU a adus mulțumiri d-lui Iosif Nemoianu președintele cercului de studii al Astei Bănățene care a avut ideea fericită de a organiza acest ciclu de conferințe, în cadrul cărora am mulțumirea de a trata un subiect care mă preocupă mult, anume „Ocrotirea familiei țărănești”.

Sângele și glia — a spus d-sa — sunt doi factori, care împreună cu tradiția și destinul condiționează existența unui neam.

Sângele și glia, la noi românii, pare că au apărut în negura vremii de odată, pentru a supraviețui peste veacuri. Pe pamantul dintre Tisa, Dunăre, Marea Neagră și Nistru, unitar, armonios și real, determinat astfel de îmbinarea reliefului, apelor climatului și vegetației, întotdeauna au locuit seminții de populații înrudite între ele. Printre cei mai vechi li găsim pe Daci, care s'au ocupat cu agricultura. Cu timpul ei au format cămine și sate. Legăturile între vechile și noile sate s'au păstrat, familiile înrudindu-se între ele, ceea ce altfel observăm până în zilele de astăzi.

Continuând prin a arăta evoluția satului românesc, spune că legătura între sânge și glia, nu trebuie înțelesă numai ca o permanentă între doi factori naturali, ci și prin prisma dreptului țărănimii la olinul său, indiferent de forma de drept a proprietății, divizivă, individuală, sau nu mai ca învoit sau salariat agricol.

Trecând apoi la capitolul „Desrădăcinarea din glie și consecințele ei” arată densitatea populației rurale românești în km. p., care este dublă față de cea din Danemarca, Germania și Elveția arată că tendința de urbanizare a declansată de motive naturale serioase. Această urbanizare duce la înfrunțarea cu feme peromane, la o mortalitate cu mult mai ridicată la scolare natalității etc.

În rezumat deci spune d-sa urbaniz-

area, sociologic, constituie o fază a metabolismului de populație, anume cea de a scada dintr-o anumită forță spirituală și tehnică, a căror valoare nu se mai poate înlocui, decât prin intermediul statului, iar biologic a fenomenul de accelerare a morții plasmei germinative bine dotată a neamului.

Ajungând la politica de ocrotire a țărănimii, d. dr. Râmneanu, arată că scopurile acestei ocrotiri, ținând seama că obiectivul principal care ne preocupă e cimentarea legăturii între sânge și glia, vor fi: Conservarea unității etno-biologice a statului românesc și promovarea vitalității familiilor care îl formează; Intensificarea legăturii țărănimii cu glia și creșterea unei nobilimi de sânge; Fortificarea rezistenței fizice a țărănilor prin ameliorarea stării lui de nutriție, raționalizarea și îndrumarea muncii și îmbunătățirea standardului de viață și raționalizarea exodului rural. Sfârșind pe larg asupra tuturor punctelor enunțate, d-sa și-a încheiat conferința astfel: În cursul expunerii făcute, în rezumat m'am străduit să relev comunitatea noastră de sânge și glia și sistemul închis de capilare între ele, ceea ce bolta a permanenței vieții românești. Am deservit apoi făgașul unei ascensiuni cantitative și calitative ale acestei vieți, subordonând capitolul economic celui uman și ținând seama că satul e rezervoriul nostru etnic, așa cum ne învață biopolitica. Asupra desigurului sângelui și glieri românești, din cauza lipsei de timp, nu am aruncat decât câteva reflexii. Totuși din acele câteva priviri, la care dacă mai adăogăm solidarizarea conștientă cu care ne-am angajat în războiul de recăștigare a unității noastre naționale, citită din truda țărănimii de a-și răscoli glia, cu mai multă ardore decât oricând, din răvna intelectualilor de a evidenția toate drepturile politice ale neamului și din jertfele de sânge ale soldaților pentru apărarea glieri, reiasă că evenimentele mari istorice nu ne-au depășit. Ele au găsit neamul românesc într-un stadiu al conștiinței comunității sale de destiin, capabil să-și creieze misiunea corespunzătoare sângelui și glieri pe care le-a moștenit dela străbuni.

Conferința d-lui dr. Petre Râmneanu, care a fost însoțită de o serie de importante planse documentare, a găsit în rândurile audienței primirea pe care trebuia să o căștească toți cei preocupati cu toată ființa și cu tot sufletul lor de marile probleme ale neamului.

CALENDAR

12 Martie 1597

Luptele pentru tron dintre cei doi regi, regele Ferdinand și Ioan Sapolyai, au re-percursiunile lor și asupra Banatului. Deoarece o parte a nobilimei făcea un joc dublu, pe față fiind cu Sapolyai, dar pe ascuns conspirând cu Ferdinand și așteptând momentul, ca Ferdinand să vină cu oaste în țară pentru a trece fața de partea acestuia. Sapolyai se gândea la aliați. În Banat se bucura de mare popularitate un anume Negru Iovan, numit de către sârbi Cerni Iovan. Acesta era binecunoscut și între sârbi și între români, dar de origine era sârb. Cu promisiuni bănești, dar și politice regele Ioan Sapolyai reușește să-l câștige pe acesta de partea sa. La rândul său țarul Iovan, căci astfel îl numeau sârbi din Bacica și Banat adună o oaste de 15 mii oameni, români, sârbi și alți nemulțumiți și trecând în Banat se apucă să pustiască în special Banatul dela câmpie pustind și jefuind. Deoarece Ioan Sapolyai îl amenința cu represalii acesta trece la data de mai sus față de partea lui Ferdinand, iar la sfârșitul lui Martie nimicește o armată, compusă mai ales din secui, trimisă în contra sa. În luptă este rănit și Perényi, comandantul secuilor. De aci încolo până în toată verii „țarul” Iovan a terorizat și jefuit Banatul de câmpie, până când în sfârșit a fost înfrânt definitiv la Seghedin unde trecuse să cucerească orașul. Fiind grav rănit la începutul lui August 1527 moare și capul său e trimis regelui Ioan Sapolyai.

TRAIAN BIRAESCU

NOTE

PATRU ANI

S'au scurs dela moartea scriitorului Mihail George Zamfirescu, subitului Genny, cum îi spuneau toți aceia care au avut fericirea să îl cunoască. Viața acestui scriitor și dramaturg s'a consumat cu atâta ardore pe ogorul literar, că opera lui n'ar fi meritat destinația ingrată al contemporanilor care l-au cunoscut și l-au iubit. Autorul „Maidanului cu dragoste” ar trebui reeditat, pentru că după patru ani opera lui să primească o circulație mai largă în opinia românească. Piesa lui G. M. Zamfirescu „Domnișoara Nastasia” se joacă cu mult succes la București și încercând la Timișoara.

Foi volante

Moralisti

Există o anumită categorie de oameni pe care-i auzi repetând la infinit.

Vai de mine tineretul de astăzi... Ce grozăvie! Pe vremea noastră nu era așa...

S'au schimbat vremurile etc., etc.

Firește că s'au schimbat vremurile. Nimic mai firesc. Viața merge înainte, dacă unii rămân înapoi nu-i nimeni vinovat.

Condițiile de trai s'au schimbat. În trei aspecte vitale a fost transformat de doi factori esențiali: tehnica și psihologia creșterii de cele două războaie atât de amănunțite.

Conții de asii sunt necorici. Ochi: lor nu mai au războiul să se odihnească la niciunul din hăgar de încălzi. Trăiesc ca ei noi, dar de unde moartea noastră veni în orice moment. Acum că ei și noi trăim în lume de oameni al zvonurilor de alarmă și știu că în înclătarea asii neamul nu sunt nici ei creștati.

Au în fata ochilor meru două aspecte egal de deprimante: deonarte durerea, fetele îngrijorate ale mamelor ră-mase singure, tră-năuare de incertitudine zile de mâine și de altă parte o lume a desmatului deslătuțit cu furie. Si noi desia moralisti dela masele de oameni si de ne hăruind ca facem noi pentru conții neamului nostru?

Ce la dăm noi în afară de principii de morală?

MIA MARIAN JALEȘ

OPERA ROMÂNĂ

Duminică, 12 Martie și Miercuri, 15 Martie

Două spectacole extraordinare

CARMEN și TRUBADURUL

cu concursul marilor cântărești

Maria Moreanu și Emil Marinescu

dela Opera Română din București

Rețineți din vreme bilete la agenția Tamasiu.

1641 Telefon: 50-05

Actualitatea

DOCTRINA ȘI REALITATE. Nu există o doctrină periculoasă din sutele care sunt formulate până acum cât timp ea rămâne în starea ei teoretică. Doctrina devine o grozăvie din momentul când începe să se realizeze. Doctrina, ca idee, rămâne fapt intelectual, doctrina ca realitate — poate deveni fapt infernal. În viața concretă, ideile se desfigurează, așa încât un regim care pretinde a fi fondat pe cea mai frumoasă doctrină, ajung inevitabil să fie o negațiune a ideii din care a purces. Democrația din 1789 a vrut să realizeze și să transforme în regim democratic antică, — s'a văzut ce a făcut Teroarea democratică din ideile liberale ale utopiștilor și enciclopediștilor francezi. Astăzi angloamericanii luptă pentru ideile democratice. Dacă le-am ceti din nou în expunerea lui Jean J. Rousseau, de pildă, ne vom convinge că doctrina e o revelație ingerată, cerând — pentru a fi înfăptuită — noua ființă, care este „omul-inger”. Dar în realitatea sa, această doctrină în formele despotismului angloamerican din țările „eliberate”

OLONIA TRAGICĂ. Un scriitor polon a numit patria sa „Polonia tragică”, din cauza că aceasta țară prezintă întotdeauna toate condițiile exienței și interioare spre a fi permanent nenorocită. De pildă, iată o condiție externă a nenorocirii sale inconstanța politicii cu țările vecine. Pilsudsky încheiasă tratatul de amicitie cu Germania, tratat pe care epigonii lui l-au lichidat și transformat în inamicitate. Acum încearcă să se impace exact cu statul, care este o negațiune a statelor cari doresc să-și creeze o existență națională. Rezultatele bune nu se pot obține, deoarece începuturile acțiunilor polone sunt greșite și confuze. În schimb, prea multe viziuni din trecut și prea multe speranțe neîntemeiate pentru viitor. Chiar dacă Guvernul dela Londra al Poloniei se va înțelege cumva cu cel dela Moscova, destinul tragic al acestui popor va crea alte situații nenorocite.

DECORAREA OFITERILOR ROMÂNI. Führerul Reichului a decorat pe mai mulți ofițeri români pentru vitejie. De altă, aceasta este virtutea substanțială a ostașului român. El nu cunoaște decât datoria fără comentarii și jerfa fără preocupări. În asta rezidă gloria sublimă, gloria transformată în virtute a ofițerului român. Marele lui normativ este Patria, așa cum o simte sufletul românului, ce are numai un Dumnezeu în cer și o divinitate pe pământ: PATRIA. Slavă acestor ofițeri se resfrânge asupra noastră a tuturor — de unde imediat pentru noi se pune problema vredniciei. Nu putem fi totuși eroi, dar totuși putem avea iubire, stimă și închinăciune pentru eroii neamului. Este cu totul nedrept să ne onorăm cu numele de român, care este încărcat cu atâta măreție și să nu fi făcut nimic vrednic de laudă nimic demn de Patria noastră.

BANATUL LA RADIO. Despre Banat și realitățile culturale bănățene s'a vorbit relativ puțin la postul de Radio-București. Astăzi la Universitatea acestui post conferințele despre Banat au fost inaugurate de regretatul om de cultură, Ioachim Miloia, după care au urmat câteva conferințe despre corurile și fanfarele bănățene despre generali bănățeni despre baiducia din Banat și rolul ei patriotic, despre Sabin Drăgoiu și alte rostite de G. M. Ivanov, în sfârșit s'a auzit muzică bănățeană de d. Anton Bogdan și de atunci chestianile bănățene au fost puse în ordine. Săptămâna bănățeană, organizată de domnul Aurel Cosma și O. Miu-Lerca, și recitări de către poezii bănățeni, precum și o serie de alte conferințe, arată că Banatul are ca ce să se prezinte la Universitatea Radio-București. Săptămâna, ca Direcțiunea literară și artistică a Societății de Radio-difuziune stă cu cea mai mare dragoste la dispoziția intelectualilor bănățeni, datorită lor este să se ofere în calitate de conferențieri,

PROPRIETATEA FUNCİARĂ IN BANAT

Recunoscută ca cea mai avansată regiune în producția agricolă din țară, Banatul și în special Torontalul suscită un interes deosebit pentru analiză fenomenului acestei pronunțate emancipări a economiei rurale.

Intr'adevăr, produsele agricole ale Banatului, cerealele cât și animale, sunt apreciate demult de piețele străine, obișnuite de Italia și de Germania.

Eludând considerații geopolitice care au determinat ca Banatul să se bucure de privilegiu istoric și circumstanțe naturale favorabile și care în Regat au fost până la pacea dela Adrianopol monopolizate de Turci, vom încerca să distingem factorul local ce dă aspectul acesta, veritabil de altfel, de prosperitate.

Este cunoscut faptul că solul Banatului are calități deosebite, el fiind format de aluvuniile râurilor care până nu de mult își făceau menderle după voie, inundând tot, ex. 1942 și lăsând în urmă mlaștini, pe care o politică sănătoasă, dar explicată, le-a desființat.

O climă specială, determinată de parapetele Carpaților, Alpii Dinarici și pusta ungurească, au ferit regiunea de exigențele unui climat mai excesiv.

În evoluția, aceasta scurtă de altfel, a agriculturii Banatului, se întâlnesc câteva faze distincte și caracteristice din punct de vedere al proprietății funciare.

La venirea Ungurilor însă, situația s'a schimbat după tipicul feudal; s'au format latifundiile magnaților, caracteristice de altfel întregului Ev mediu, pe pământ românesc și muncii de brațe românești.

O altă fază este marcată printr'o măsură cu caracter democratic, dată de un săpân autocrat, în 1690, cu mult înainte de Codul lui Napoleon. La această dată Sultanul a dat, după cum ne informează d. Ion Negrea, o iradia prin care se acordă țăranilor drept de proprietate moștenire, vânzare și schimb asupra pământurilor ce le munciau în Banat și asupra cărora până atunci nu aveau decât drept de folosință.

Colonizarea Svbilor în Banat este un eveniment puternic în politica agrară a regiunii și în evoluția economiei agricole. A fost o acțiune care a rezistat și s'a imprimat poate irevocabil. Proprietatea funciară agricolă, a devenit un drept în înțelesul actual ce i se dă și a luat formele pe care le are astăzi, consemnate de altfel de o jurisdicție specială și unică, Cadastru și Cartea funduară.

În 1922, reforma agrară, cea mai mare revoluție în domeniul politicii agrare, în Banat a descompus și ultimele vestigii ale unor concepții de viață întârziate și a împărțit pământul tuturor, Germani, Unguri, Sârbi, Bulgari și Români.

Dar împrejurări deja amintite, precum și alte oportune, au făcut ca proprietatea agricolă în Banat să aibă un caracter în mare parte original pe care îl voi explica. Pe când în Regat, toată țarina, tot ogorul dintre sate este nedat împărțit în fâșii de câte 2—6 pogoane, cât au mai rămas generației actuale, în Banat întâlnești la tot locul cunoscutele „pute” sau „odăi” în jurul cărora se găsesc moșii ce au o întindere dela 50—500 jugăre.

Aceste „Odăi” când au o întindere de pământ în jurul suprafeței de 50 de jugăre reprezintă proprietatea mijlocie atât de comentată și chemată să reprezinte forma nouă, în această direcție, în viitoare politică agrară; când ele trec prea mult de 100 sau 200 de jugăre devin întreprinderi mari care cer capital și brațe. Fenomenul este interesant întrucât el presupune o selecționare naturală a gospodărilor și are în același timp toate avantajile pe care nu poate să le aibă o proprietate mică sau pulverizată.

Aspectul general al proprietății funciare în Banat este la fel ca peste tot un mozaic: o evoluție deosebită dela proprietatea pulverizată până la latifundiu dar spre deosebire de celelalte provincii ea are cel mai mare procent în posesor

firmație o vom sprijini pe datele culese dintr'o plasă specifică regiunii, plasa Deța.

Prop. pulve (1—5 jug.) o au	3594 prop.
„ mică (5—10 jug.) o au	1033 prop.
„ mijl. (10—100 jug.) o au	1030 prop.
„ mare (100—500 jug.) o au	35 prop.
„ latif. peste 500 jug. o au	4 prop.
Total	5693 prop.

Proprietatea mijlocie este reprezentată prin 18% proprietari care ocupă aproape jumătate din terenul agricol al întregii plase. Proprietarii pe naționalități se găsesc în următoarele procente: Germani 40,65% Români 38,67%, Unguri 6,62%, Sârbi 7,08%, Bulgari 2,27% la sută iar Instituțiile 2,27%. Raportul cu suprafața ocupată de fiecare naționalitate este altul și el evidențiază prosperitatea explicată a Germanilor.

În linii mari aceasta ar fi situația

Căușul iuristilor

Ce este dreptul?

Pentru a înțelesni calea îndrumărilor practice pe cari „Căușul iuristilor” are rostul să le răspundă în marele public, credem utilă prezentarea câtorva cunoștințe fundamentale din știința juridică, oprindu-ne azi asupra noțiunii însăși de „Drept”. Ce este Dreptul?

Viața colectivă are două postulate primordiale: 1. ORDINEA SOCIALĂ, care consistă în coordonarea celulelor sociale individuale și colective și incluziunea lor într'un corp coerent și unitar. 2. AUTORITATEA, sau puterea politică de comandă, prin care ordinea socială se realizează și se menține.

Instituirea ordinii sociale are nevoie de un cadru puternic în care raporturile dintre oameni să găsescă o reglementare conform binelui comun, CU RESPECTAREA ASPIRAȚIILOR NATURALE IREDUCTIBILE ALE FIINȚEI OMENEȘTI. Ordinea socială trebuie exprimată în reguli de conduită clare și precise, comportând sancțiuni împotriva transgresorilor. Reteaua acestor reguli constituie ORDINEA JURIDICĂ, expresie vie și savantă a ordinii sociale garantată prin forța de constrângere a autorității publice. Totalitatea regulilor cari reglementează raporturile juridice dintre membrii unei colectivități este DREPTUL. Dreptul se prezintă astfel ca un ansamblu de comandamente cari limitează și coordonează activitatea indivizilor conform binelui comun.

Românii, ale căror instituții juridice vor rămâne un îndreptar pentru societățile omenești din toate timpurile, definesc Dreptul „arta de a cunoaște ceea ce este bun și just (Jus est ars boni et aequi)”, împărțindu-l în drept natural și drept pozitiv.

a) DREPTUL NATURAL

„DREPTUL NATURAL — spune savantul jurist român D. Alexandrescu, — este acel ce rezultă din legile veșnice și nestrămutate ale naturii, pe care fiecare om îl are adânc înțipărit în conștiința și în inima sa”.

Românii își exprimau concepția despre dreptul natural în următoarea formulă: „Jus naturale est quod natura omnia animalia docuit” (Dreptul natural este acela pe care natura îl învață tuturor viețuitoarelor).

Tot Românii au formulat percepțiile fundamentale ale dreptului natural: „Juris praecepta sunt haec: honeste vivere; alterum non laedere; suum cuique tribuere” (a trăi în mod cinstit, a nu face rău nimănui, a da fiecăruia ce i se cuvine).

Conținutul dreptului natural poate fi rezumat în următoarele două principii:

1. În înțelegerea mijloacelor și scopurilor, omul este un scop în raport cu societatea. Societatea și toate societățile, implicit familia, nu sunt decât ajutoare pentru a-i permite să se desvolte în mod armonios în direcția menirii sale individuale.

2. Individul nu-și poate realiza în mod

Proprietatea funciară în plasa mai sus menționată are următoarea structură:

(63.04) ocupând	2955 jug. (16, 2)
(18.13) ocupând	7922 jug. (14, 4)
(18.12) ocupând	25732 jug. (46.51)
(0.61) ocupând	6152 jug. (14.10)
(0.07) ocupând	2983 jug. (4.33)
ocupând	55603 jug. 100%

proprietății funciare din Banat, situație care ne dă de gândit și din punct de vedere agricol și din punct de vedere politic căci este știut faptul țara este a aceluia al cui este pământul. De aceea conducătorii competenți ar trebui să sesizeze problema și să se ia măsuri de încorporare a pământului românesc în mâini românești încurajând gospodăriile elice, cel care vor forma puternica proprietate mijlocie a erei noi ce va veni.

Ing. Neagoe Nauru

natural desfinul fără ajutorul mediului social.

b) DREPTUL POZITIV

Fată cu dreptul natural, DREPTUL POZITIV este cel ce rezultă din legile statornice de oameni: „quod quisque populus ipse sibi jus constituit”. El se deosebește de dreptul natural prin faptul că variază după timpuri, locuri și popoare, până când preceptele dreptului natural sunt neschimbate.

Marele autor francez PLANIOL numește DREPT POZITIV regulile juridice în vigoare într'un Stat, indiferent de caracterul lor particular, constituții, legi, decrete, ordonanțe, obiceiuri, jurisprudențe. Aceste reguli sunt pozitive în sensul că formează un OBIECT DE STUDIU CONCRET ȘI CERT; sunt cunoscute; ele au un text, o formulă, definită și precisă; ele rezultă dintr'un ansamblu de fapte și noțiuni, cari pot fi puse în afară de orice contestație.

Între dreptul natural și cel pozitiv există o relație de subordonare după care nici o lege nu ne poate obliga a face ceea ce este contrar legii naturale. Quae rerum natura prohibentur, nulla lege confirmata sunt. „Civilis ratio naturalis iura corrumpere non potest”. Doctrina modernă exprimă această concepție română într'o formă și mai cuprinzătoare. „Cei ce pretind a construi un sistem de drept pozitiv în disprețul dreptului natural, zice Georges Renard, sunt ca cei ce vreau să discute lipsindu-se de rațiune. Aceștia zdruncină bazele oricărei ordine intelectuale; ceilalți răstoarnă temelile oricărei ordine morale, sociale, politice, naționale și internaționale... Dreptul natural este o condiție de existență a dreptului pozitiv precum rațiunea este o condiție necesară a oricărui exercițiu al gândirii.”

C. DREPT SCRIS ȘI NESCRIS.

Dreptul pozitiv se împarte la rândul lui în drept scris și nescris sau cunoscut.

Dreptul scris este cel edictat de puterea legiuitoare în mod expres. Dreptul nescris n'a făcut niciodată obiectul unei operații legislative. El se compune din reguli tradiționale stabilite în cursul vremii prin obiceiuri constante. Românii atribuiau obiceiurilor vechi valoare de lege, iar dreptul englez are și azi caracter obicinuic.

În Franța înainte de redactarea oficială a obiceiurilor (secolul al XVI-lea) dreptul era exclusiv cutumiar. Obiceiul a jucat același rol și în evoluția dreptului român. El a precedat și la noi dreptul scris, iar după apariția legii scrise a coexistat multă vreme alături de ea. Pravila lui Matei Basarab spune în glava 361 că obiceiul trece chiar înaintea legii. Codul civil unificat din 8 Noiembrie 1939, consacrand tradiția istorică, recunoaște obiceiul ca izvor al dreptului, dar numai atunci când legea îl prevede în mod expres.

Dr. ION TENCHEA

DAZETA

AGRICULTURĂ
COMERT
INDUSTRIE

FINANTE
MESERII
LEGI-DECIZII

AGENDA

Termene

18 Martie 1944

— Incepe rectificarea și transformarea cârților funciare pentru comuna Poeni, jud. Severin.

20 Martie 1944

— Concurs pentru ocuparea locurilor vacante de oficianți și suboficianți la toate Inspectoratele P. T. T. din țară.

— Se va ține concurs pentru ocuparea a 39 posturi de impegai și 3 posturi de dactilografe la Administrația comerțului a Monopolului alcoolului (M. A. T.)

Licitații

18 Martie 1944

— La Spitalul public Sibiu pentru executarea a 400 mp. pardoseală cu plăci de gresie.

20 Martie 1944

— La Ministerul de Război și Economat P. C. A. pentru procurarea a 3 grupuri electrogene de 10 kw.

21 Martie 1944

— La Regia Autonomă C. F. R. pentru furnizarea a 128.700 mc. petriș neciuruit pentru balastarea liniilor.

22 Martie 1944

— La Manufactura Brăila, pentru vinderea tărâtelor de orz, 100 vagoane.

— La Regia Autonomă C. F. R. pentru furnizarea a diferite cantități de țigă

— Idem pentru 39.960 mc. nisip, 1008 sode de teracotă.

— Idem pentru furnizarea a diferite cantități de cărămidă.

Miscarea firmelor

— Convocări. Uzinele de Fier și Docimentele din Reșița a convocat adunarea generală extraordinară pe ziua de 16 Martie 1944. În ordinea de zi este majorarea capitalului social al societății de la un miliard la patru miliarde lei și modificarea statutului.

— Prima bandă din Săndrei Soc. p. A. în lichidare va ține adunarea generală ordinară în ziua de 27 Martie 1944.

— Prima Cassă de Păstrare din Timișoara, a convocat adunarea generală ordinară pe ziua de 17 Martie 1944.

— „Boșana” Institut de economie și credit S. p. A. Boșana-Montană, a convocat adunarea generală pe ziua de 19 Martie 1944.

Primăria comunei Bulgăruș,
Jud. Timiș-Torontal.

Nr. 536/1944.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 25 Martie 1944 ora 10, se va ține în localul Primăriei comunei Bulgăruș, licitație publică cu oferte închise și sigilate, pentru furnizarea pe seama comunei a unei cantități de 700 mc. nisip de râu clasa I, necesar pentru lucrările de pavarea drumurilor.

Devizul este de 499.000 lei.

Termen de executare 25 zile de la semnarea contractului.

Licitația se va ține în strică conformitate cu dispozițiunile L. C. P. și a normelor generale pentru ținerea licitațiilor publicate în Mon. Of. Nr. 127/931.

Ofertanții vor depune deodată cu ofertele lor și o garanție de minimum 5% din valoarea devizului. Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic între orele 8—13 în cancelaria Primăriei Bulgăruș, la 7 Martie 1944.

1715

Primăria.

Alte bonuri de încălțăminte aprobate

Serviciul de distribuție și control al încălțămintelor comunică în continuare, următoarea listă de bonuri aprobate:

Incălțăminte gata: 4851 4853—4856
4858 4860 4861 4864—4868 4870 4872
—4874 4876—4878 4879 4880 4884 4887
—4905 4907—4912 4915—4919 4922—
4931 4933—4936 4938—4940 4943—
—4947 4949 4951—4958 4961—4964
4966 4968—4973 4976 4978—4983 4985
—4988 4990 4991 4992 5003 5005—5007
5009—5022 5025—5035 5037 5038 5040
—5042 5045—5052 5054—5077 5079—
5085 5087—5094 5096—5097 5101 5102
5104—5108 5110 5111 5114—5121 5124
—5126 5128—5155 5159—5162 5165—
5170 5173—5191 5193 5196 5199 5200
5202—5204 5206 5208—5212 5214—
5228 5230 5232—5236 5238—5240 5246
5248—5252 5254—5260 5262—5264
5266—5270 5272—5277 5280—5299
5305 5307 5309—5311 5313—5320 5337
5338 5340—5344 5346—5360 5362—
—5364 5367—5372 5374 5376—5380
5382 5385 5387 5389—5394 5397—5399
5401—5410 5413—5423 5425—5451
5453—5461 5464—5485 5487—5490
5492—5500 5503—5526 5528—5533
5537—5554 5556—5560 5562 5565 5567
—5575 5577—5579 5582—5585 5587
5589 5591 5593 5594 5596 5598—5615
5617—5629 5631 5633—5638 5640 5643
5645—5648 5650—5661 5663—5681
5683—5696 5698—5714 5716—5726

5729—5735 5737 5740—5788 5790—
5794 5796—5800

Pingele: 3843—3849 3857—3861 3863
—3876 3879—3887 3890 3892—3899
3901—3921 3923—3926 3928—3934
3936—3940 3942—3957 3959—4006
4009—4018 4021 4023—4028 4030 4031
4033—4038 4044 4046—4059 4061 4062
4068 4070 4071 4080—4102 4105—4108
4111—4137 4139—4151 4155—4160
4163—4189 4191—4194 4196—4201
4203—4216 4218—4232 4235—4239
4241—4245 4248 4249 4252—4254 4256
—4259 4261—4263 4265 4267—4282
4284—4289 4294 4298 4299 4301—4304
4306—4311 4312—4316 4319—4324
4326—4328 4330—4335 4337—4361
4363—4373 4376—4383 4386—4388—
4407 4409—4413 4415 4416 4420 4422
4424 4426 4427 4429 4430 4432 4436—
4438 4440—4453 4455—4469 4471—
4477 4479—4489 4491—4493 4495—
4501 4503—4536 4539 4540 4544—4558
4561—4572 4575 4580—4591 4594—
4599 4601—4604 4607 4609—4616 4618
4623 4627—4631 4633—4654 4657 4658
4660—4668 4671—4675 4677—4680
4683—4685 4687—4691 4693 4695 4696
4699—4706 4714 4722 4725—4732 4734
—4741 4744—4748 4750—4753 4756—
4759 4761—4764 4766 4768—4775 4778
4780 4781 4783 4784 4786—4795 4797—
4814 4817—4821 4822—4826 4829 4832
—4836 4838—4843 4845—4850.

INFORMAȚIUNI

× PENTRU IMPORTATORI. Subsecretariatul de Stat al Industriei și Minelor aduce la cunoștință tuturor importatorilor (comercianți și industriști) înscriși în registrul importatorilor, că au comandat mărfuri în Germania, după data de 1 Octombrie 1943 și nu le-au văcut, sau că vor comanda mărfuri ce nu sunt supuse regimului autorizațiilor de import, că sunt obligați a înainta numărului Departament, Direcția Importului, o declarație (scrisă la mașină), în trei exemplare, după primirea confirmării comenzii de către furnizorul german, potrivit textului stabilit.

× EXPORT DE PRODUSE AGRICOLE PRIN I. N. C. Institutul Național al Cooperăției a încheiat următoarele vânzări de cereale pentru export: Grâu: 6000 vagoane în Germania, Grâu: 2000 vagoane în Finlanda, Grâu: 600 vagoane în Turcia, Porumb: 500 vagoane în Germania, Orz: 3000 vagoane în Germania, Lăvrările au început pentru Finlanda și sunt în curs de a începe pentru Germania și Turcia. Sunt în curs tratative pentru semnarea unui nou contract de export de cereale în Germania, în dezo libere, și anume: 2800 vagoane orz, 1000 vagoane mei și 2800 vagoane fasole.

× CREDITE DE COLECTARE PENTRU SOC. „SOLAGRA”. S'a recomandat institutelor de credit de resort că în vederea colectării de seminte de floarea soarelui de către soc. Solagra s'a dea tot concursul lor prin acordarea creditelor necesare, spre a nu-și asuma răspunderea în cazul când înșămânțările nu se vor putea face la timp din această cauză.

× REDUCERE DE IMPOZITE LA DATORII IPOTECARE. Asociația proprietarilor de case din Timișoara atrage atenția celor interesați, că pentru imobilele (clădirile) gravate cu datorii ipotecare, se poate cere reducerea impozitelor din cauza ipotecării până la 15 Mai a. c. Cererile înaintate mai târziu rămân nerezolvate. Cererile se vor înainta anual între 1 Ianuarie și 15 Mai, fără considerarea de situația din anul precedent. La cerere se va anexa extractul din Cartea Funciară și o adeverință din partea Institutului de credit ipotecar, în care se va preciza necesitatea reducerii impozitelor.

× COLECTAREA OUALOR ÎN GERMANIA. Pentru perfecționarea aprovizionării Reichului cu ouă, forurile competente caută să intensifice producția de ouă. Pentru a realiza aceasta s'a făcut la 3 Martie pe lângă recensământul porcilor și recensământul păsărilor. Rația fixată la o găină și jumătate sau o rață și jumătate de membru al familiei, care se poate retrage din coșă predărilor, a fost redusă numai la o singură pasăre de persoană. Cantitatea obligatorie de predat rămâne ca și până acum la 60 ouă de la o găină anual și se crede că prin mărirea efectivului de păsări va crește considerabil și producția de ouă și mai ales predările.

× INCURAJAREA EXPORTULUI DE LEGUMINOASE. Pentru încurajarea exportului de leguminoase s'a dat la timp o decizie prin care s'au redus taxele de export la aceste produse, cu începere de la 24 Noembrie 1943, exceptându-se exporturile anterioare acestei date, întrucât în prețurile de vânzare s'au inclus și vechile taxe vamale. Constatându-se ulterior eroare, vămlele respective au cerut să li se plătească diferența iar firmele, pentru a putea face exportul, au consemnat sumele cuvenite și apoi au cerut ministerului de finanțe restituirea lor. Cererile de restituire au fost respinse și cu acest prilej s'a stabilit că reducerea de taxe vamale la exportul de leguminoase se aplică numai la acele exporturi ale căror încheieri s'au făcut ulterior datei de 24 Noembrie 1943.

× BONURI DE TEZĂUR PENTRU INDUSTRIA SIDERURGICĂ. S'a aprobat ca celor trei mari industrii siderurgice Reșița, Titan-Nadrag și Hunedoara, care au avut pagube din cauza aplicării cu întârziere a majorării tarifului de prețuri în 1943 să li se acorde următoarele sume, plătite în bonuri de tezaur: Reșița: 467.800.000 lei, Titan-Nadrag: 113.200.000 lei, Hunedoara: 119.000.000 lei.

× ÎNCĂLȚĂMÎNTE CU TALPI DE LEMN. Ministerul aprovizionării a recomandat întreprinderilor, că față de cantitatea redusă a semifabricatelor de încălțăminte se recomandă salariaților respectivi (șefi de atelier, lucrători și muncitori) să cumpere încălțăminte cu talpă de lemn și din alte materiale.

LEGI-DECIZII

Repertoriu

— Legea Nr. 117 pentru modificarea unor articole din legea pentru organizarea pompierilor. (Monitorul Oficial Nr. 54 din 4 Martie 1944).

— Legea Nr. 118 privitor la utilizarea excedentului fondului de compensare al uneltelor agricole. (Monitorul Oficial Nr. 54—1944).

— Legea Nr. 119 pentru prelungirea legii pentru încurajarea industriei naționale, promulgată prin I. D. R. Nr. 711 din 13 Februarie 1912. (Monitorul Oficial Nr. 54—1944).

— Legea Nr. 120 pentru asimilarea în grade militare a reporterilor de război și a personalului însărcinat cu propaganda în armată. (Monitorul Oficial Nr. 55 din 6 Martie 1944).

— Legea Nr. 121 pentru modificarea art. 8 din legea asupra rechizițiilor. (Monitorul Oficial Nr. 55—1944).

Texte-Comentarii

CULTIVATORII SUNT OBLIGAȚI A-ȘI CURĂȚA SEMINȚELE

„Monitorul Oficial” publică următoarea decizie:

Pentru facerea înșămânțărilor în primăvara anului curent, cu sămânță cât mai aleasă, toți cultivatorii sunt obligați să-și curețe semintele cu selectorul sau trierul, pentru a îndepărta de înșămânțat boabele mici, spărușurile și semintele de buruieni.

De asemenea, toți cultivatorii sunt obligați ca înainte de semănat să trateze contra mătorei semintele de orz, ovăz și mei, întrebunțând produsele autorizate de minister.

Neexecutarea acestei lucrări se va considera ca o abatere la legea pentru încurajarea agriculturii, cu modificările ei, și se va pedepsi cu amendă până la 10.000 lei, precum și ca o abatere la legea mobilizării agricole (art. 63) și se va pedepsi potrivit art. 64 și 65 din această lege.

Camerele agricole prin organele sale și cu concursul organelor administrative, vor face un control riguros pentru executarea dispozițiilor art. 1, încheind acte de contravenție și aplicând sancțiunile prevăzute de lege.

Semințe de primăvară

plombate de către stat, soiuri selecționate, germinație examinată, etc.

Sămânță de lucernă

Trifoi roșu

Trifoi alb

Ghisei

Trifoi încarnat

Semințe de sfeclă furajeră

Măcărițe de primăvară

diferite seminte de terburii

și alte seminte agricole

cu prețurile cele mai convenabile de pe piață, la:

„Semina” S. A. R.

TIMIȘOARA, IV.,

Spl. Müller Gutsenbrunn Nr. 10.

Telefon: 23-57, 23-25.

Inr. Of. Reg. Com. 48/1484/943, 1672

SEMINTA CUMPARARE URGENT

„Sufragerie modernă în stare bună. Oferte sub: „Sufragerie 100” la administrația ziarului, p. 1013

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOTI

— **CORALE.** Corul „Speranța” din Timișoara, va da răspunsurile liturgice Duminică, 12 Martie 1944, la biserica ort. română din cartierul Fabric.

— **PROGRAMUL CONCERTULUI CORULUI CONSERVATORULUI.** Duminică, 12 Martie orele 11.30 are loc la Teatrul Național concertul coral dat de Corul Conservatorului de Muzică și Artă dramatică din Cluj la Timișoara, sub direcția dlui prof. Lucian Surlișiu. Programul este următorul: G. Dima: Imnosul Rusalilor; G. Muzicescu: Concert la Nașteret Domnului (3 părți) soliste: dsoarele Vățianu T., Serafin M., Tătaru V.; solist: dl Mărgineanu I.; G. Dima: Paharul Mântuirii; S. V. Drăgoi: Laie Chioru; S. V. Drăgoi: Ca la noi; G. Cucu: Haz de necaz; G. Dima: Fântână cu trei izvoare; S. V. Drăgoi: Cucule pasăre grasă; A. Bena: La fântână; S. V. Drăgoi: Doina. Intrarea liberă.

— **COLECTA PENTRU „DARUL OSTAȘULUI.”** Elevii Liceului „Moise Nicoară” Arad, au colectat pentru „Darul Ostașului” suma de Lei 9.850. pe care au vărsat-o prin CEC la Fondul Darul Ostașului. Inspectoratul aduce mulțumiri pentru gestul frumos și patriotic.

— **ȘEDINȚA OFICIULUI DE STUDII ȘI PROPAGANDĂ AL ASTREI BANĂȚENE.** Oficiul de studii și propagandă al Astrei Bănățene va avea o importantă ședință Miercuri 15 orele 19. Domnii membrii sunt rugați a lua parte.

— **ADUNAREA GENERALĂ A CRUCII ROȘII.** Crucea Roșie filiala Timișoara va avea adunarea generală în ziua de 18 Martie orele 17 în sala de festivități a Primăriei.

— **CONCERT.** Asociația culturală și sportivă CFR Simeria va da Sâmbătă, 11 Martie seara la orele 9 un concert cultural în sala cinematografului Lyra CFR-Timișoara. Asociația culturală CFR Simeria a pregătit un program destul de bogat, variat și frumos, program executat de fanfara și corul asociației. Prețurile au fost fixate la 60 și 40 Lei spre a nu lipsi nici un muncitor de la această mare manifestare culturală-națională. În cadrul concertului corul CFR Simeria compus din 50 persoane va executa bucăți de I. Vidu, S. Drăgoi, A. Bena, T. Popovici, N. Oancea și E. Bugariu, iar fanfara selecțiuni de Bizet, Offenbach, Meierbaer, Bellini etc.

— **INFINTAREA CASEI SCRITORILOR.** S'a înființat pe lângă casa Națională a Asigurarilor, Casa Scriitorilor, cu scopul de a fixa și plăti scriitorilor sau urmașilor lor pensii de invaliditate, de bătrânețe, ajutoare în caz de înmormântare și în caz de boală.

— **CONTROLUL PESCUITULUI.** D. Insp. Ion Teodorin șeful inspectoratului râurilor de șes a fost însărcinat cu supravegherea și controlul permanent asupra următoarelor persoane juridice, aflate sub autoritatea Ministerului Agriculturii și Domeniilor: „Năvodul” din Arad; „Carasul” din Oravița; „Păstrăvul” din Caransebeș; „Sf. Petru” din Lugoj; „Somnul” din Timișoara.

— **INTENSIFICAREA CULTURII DE FLOAREA SOARELUI.** C. A. F. A. a fost autorizat să acorde S. A. R. „Solagra”, pentru acoperirea cheltuielilor de cultură a floarei soarelui pe anul 1944, suma de 300.000.000 lei.

— **PRELUNGIREA LEGII PENTRU INCURAJAREA INDUSTRIEI NAȚIONALE.** Monitorul oficial Nr. 54 (partea I-a) publică Decretul-Lege prin care legea pentru încurajarea industriei naționale, promulgată la 13 Februarie 1912 a fost prelungită până la 1 Aprilie 1945.

— **DISTRIBUIREA ORZULUI PENTRU APACAS.** Conform dispozițiilor subsecretariatului de Stat al Aprovizionării armatei și populației civile fabricile de arvacas va primi orzul prin acest subsecretariat, repartizarea lui făcându-se pe baza de cereri și în limita cantităților disponibile.

— **SERBAREA INCHINATĂ ANDEA-LULUI.** În ziua de 24 Martie a. c. Școala Normală de Învățători din Timișoara aranjează o serbare cu caracter național-patriotic închinată Ardealului. Se va juca piesa „Avram Iancu” de Lucian Blaga și se vor cânta și recita mai multe bucăți cu caracter național și popular. Serbarea va avea loc în sala Tatrului Național. Biletele sunt puse în vânzare și se pot procura dela Secretariatul Școlii Normale.

— **CONSTITUIREA COMITETULUI JUDEȚEAN PENTRU PROTECȚIA CALULUI.** Sub președenția dlui general Const. Deliceanu prefectul județului Timiș-Torontal s'a constituit Joi, 9 Martie crt. comitetul pentru împiedecarea punerii la munci a calilor sub vârsta de 3 ani.

— **CINSTIREA UNUI EROU.** Întru cinstirea memoriei eroului general post mortem Dionisie Măreulescu, s'a luat inițiativa ridicării unui monument, în comuna sa natală Topolovățul-Mare, Timiș.

— **AVOCAȚI PUBLICI ÎNAINȚAȚI ÎN GRAD.** Au fost înaintați ca avocați publici principali următorii avocați din contenciosul Statului: Emilian Novacovici, Oravița; Alexandru Fodor, Timișoara și Mihail Anton, Lugoj.

— **PENTRU FAMILIILE CONCEN. TRAȚILOR.** Toate familiile cari solicițită ajutor de concentrare și până de prezent n'au primit ajutorul să se prezinte de urgență la Primărie, Biroul concentrațiilor chiar fără dovadă de concentrare.

— **TRANSFERARE.** Ministerul de resort recunoaște, pe data 1 Martie 1944, transferarea preotului C. M. Dănescu dela parohia Scăius j. Severin, în postul de preot ajutor dela parohia Văleni, j. Olt.

— **PROFESORI PENTRU ȘCOALA DE PICHERI.** Personalul didactic menționat mai jos se însărcinează cu predarea cursurilor la Școala de Picheri de Drumuri din Timișoara: Inginer șef Nicolaescu P., Ing. șef Băncilă Gh. subinginer principal Romanșan A., subinginer Gavrilăscu D., subing. Silaghi Ion; subing. Tapuchevici P.; contabil principal Miulescu D. L.

— **RECITAL DE DANS.** Primabalerina Operei din Berlin Doré Hoyer va da la sfârșitul lunei Martie un recital la Timișoara.

— **RECUNOAȘTEREA CETĂȚENIEI.** Dlor Duffner Adalbert din Arad și Svoboda Raimund din Steierdorf Anina, li se recunoaște cetățenia română.

Noul orariu de închidere pentru localurile de consumație

Se aduce la cunoștință celor interesați: (proprietari de restaurante, berării, birturi, cafenele, ceainării, lăptării, plăcintării, bodegi și cărciume), precum și pentru public, că, înconformitate cu dispozițiunile cuprinse în Ordinul Ministerului Afacerilor Interne Nr. 226.064 din 2 Martie 1944:

1. Toate localurile de consumație publică vor avea orarul de deschidere precum urmează:

Restaurantele vor deschide la ora 11 a. m. și vor închide la ora 24, indiferent de categoria căreia aparțin.

Berăriile, același regim ca restaurantele.

Birturile (ospătăriile) vor deschide la ora 11 a. m. și vor închide la ora 23. Cafenelele, ceainăriile, cofetăriile, lăptăriile și plăcintăriile vor deschide la ora 6 dim și vor închide la ora 23. Dacă au brevet de băuturi spirtoase nu pot servi băuturi decât între orele 11 și 21.

Bodegile și cărciumile vor deschide la ora 11 a. m. și vor închide la ora 21.

Cele care sunt în cuprinsul unei raze de 500 m. în jurul fabricilor, vor închide la ora 18 în zilele când se fac plățile muncitorilor, iar Duminică vor deschide la ora 12.

2. Organele de control care sunt obli-

— **2.000.000 LEI PENTRU CATEDRALA ORT. ROM. A TIMIȘORII.** Primăria Timișorii, a dat pe seama terminării catedralei ort. române a Timișorii suma de 2 milioane lei. Ordonața de plată a fost deja semnată de d. dr. Dobosan, primarul orașului.

— **„ȚARA SURASULUI” VA FII A 106-A PREMIERĂ A OPEREI.** Opereta „Țara surasului” de Lehar, care se repetă cu asiduitate la Opera Română din Cluj-Timișoara va fi a 106-a piesă muzicală (opere, operete și oratorii) care se prezintă de către această instituție în cei aproape 25 de ani de existență a sa. Cea dintâi premieră a Operei din Cluj a fost „Aida” la 25 Mai 1920.

— **OMAGIEREA LUI GRIGORE ANTI-PA LA ACADEMIE.** București. 11 S. P. P. transmite: Ieri Academia Română a ținut o ședință publică solemnă. D. prof. P. Gusti a rostit un discurs de omagiu pentru Grigore Antipa, cel mai vechiu membru al Academiei Române, decedat acum două zile.

— **JERTFA ÎNVĂȚĂTORILOR BANĂȚENI.** Un grup de învățători intenționează să scoată o lucrare referitoare la jertfa învățătorilor bănățeni în actualul războiu. În vederea acestui scop, sunt rugați, pe această cale, toți cei ce posedă date și fotografii cu privire la colegii dispăruți sau morți în actualul războiu, să le trimită pe adresa de mai jos: Gurie Ursulescu inv. Școala Normală Timișoara.

— **RECEPȚIONAREA MASINILOR TIPOGRAFIEI JUDEȚULUI.** În urma deciziei Prefecturii județului Timiș-Torontal s'a efectuat recepționarea definitivă a unei mașini plane no. 14 marca „Frankenthal” și 300 kgr. litere, motor electric.

— **LUCRĂRI EDILITARE LA SAȚE.** În vederea lucrărilor de pavaj în com. Jamul-Mare, primăria a făcut formalitățile pentru procurarea a 20 vagoane de nisip.

— **FONDUL CASEI BANĂȚENE DIN BUCUREȘTI.** Fondul Casei Bănățene din București s'a ridicat dela suma de 784.400 lei în luna Ianuarie a. c. la 1.000.000 lei în numerar și efecte în luna Februarie 1944. În luna Februarie a. c. s'au primit următoarele donațiuni: Comunitatea de Avere Caransebeș 100.000 lei în numerar; Romulus Boldea Caransebeș 90.000 lei în efecte; Octavian Neamtu București 10.000 lei în efecte; Adrian Maniu București 2.000 lei în numerar; Atanasie Butariu București 5000 lei în numerar; Adrian P. Bănuț București 2000 lei în numerar; Ion Pita București 3000 lei în numerar; Ion Hamat București 3.600 lei în numerar.

— **ASOCIAȚIA MESERIAȘILOR, COMERCIAȚILOR ȘI INDUSTRIȘILOR ROMANI DIN TIMIȘOARA** reamintește membrilor săi că lista de subscripție pentru fondul catedralei este deschisă și că sunt rugați a semna donațiile la d. Adrian Mărzea, comerciant Timișoara I. Pța Brătianu care este casirul asociației.

— **ȘEZATOARE „MUNCĂ ȘI LUMINĂ.”** Secția „M. L.” a întreprinderilor electromecanice ale Municipiului Timișoara, aranjează Duminică, 12 Martie a. c. ora 16, la Casa Culturală I. E. T. o șezătoare culturală. Programul va fi compus din cântece, recitări și piese teatrale.

— **S'A VOTAT BUGETUL CAMEREI DE AGRICULTURĂ TIMIȘOARA.** În ședința din 9 Martie a. c. s'a votat bugetul Camerei de Agricultură Timișoara pentru exercițiul 1944-45. Bugetul votat este de: 285.517.000 lei.

— **VOTAREA BUGETULUI PAROHIEI ORT. ROM. DIN TIMIȘOARA-CETATE.** În sala festivă a Liceului Comercial din Timișoara a avut loc în ziua de 10 Martie crt. orele 12 votarea bugetului parohiei ort. rom. din Cetate.

— **DEBITE DE CARCIUMI VACANTE.** În com. Banloc Timiș, sunt vacante patru debite de cărciumi, a căror arendă anuală s'a fixat la 5000 lei.

— **CONVERSIUNEA DATORILOR URBANE.** Debitorii urbani au cerut faactorilor în drept să se acorde și pentru plata datorilor urbane aceleași avantaje pe care legea le acordă datorilor din conversiunea agricolă. Cererea a fost trimisă în examinarea ministerului de justiție și Băncii Naționale cari împreună o vor studia și da avizul.

— **PRELUNGIREA CREDITELOR PENTRU VITICULTORI.** S'a aprobat ca ministerul de finanțe să garanteze și pe exercițiul 1944—1945 creditele acordate viticultorilor de către Creditul Național Agricol până la concurența sumei de 300 milioane lei, în afară de garanțiile obicnuite ce se iau debitorilor în asemenea cazuri.

— **SUBVENȚIONAREA TAURILOR DE REPRODUCȚIE.** Comisia Zootehnică a Camerei de Agricultură Timișoara a subvenționat până în prezent taurii proveniți din sindicatele de creșterea bovinelor „Simenthal din comunele: Grabai și Bulgăreș în valoare de 1.300.000 lei. În curând urmează și subvenționarea taurilor crescuți în sindicatele Izin, Chevereșul-Mare.

— **PLATA PETROLULUI DESTINAT ROMÂNILOR DIN TIMOC.** În vederea plății petrolului destinat românilor din Timoc s'a dat autorizație INCOP ului să îndeplinească toate formele legale pentru încasarea acestei plăți în dinari. Dinarii încasați vor fi preluați de B. N. R. la cursul de 1 leu=1 dinar.

— **POSTURI VACANTE.** La Facultatea de Medicină a Universității din Cluj-Sibiu sunt vacante următoarele posturi: un șef de lucrări și un post de asistent la Institutul de embriologie și un post de asistent la Institutul de chimie biologică.

— **LUCRĂRI DE TROTOAR.** O echipă a Serviciului Tehnic Municipal lucrează de prezent la repararea trotuarului asfaltat din Str. Gării, dând astfel satisfacție unei vechi cereri a populației cartierului.

— **ZECE KILOMETRI DE ALEI ASTERNUTE CU ZGURĂ.** Am anunțat la timp lucrările de reparație și întreținere făcute în cimitirele timișorene. Aceste lucrări executate în cursul iernii se apropie de sfârșitul lor. N'a mai rămas de amenajat decât cimitirul din Cetate. E interesant de declarat că s'a asternut zgură pe alei de cimitir într-o lungime totală de aproape 10 km.

— **DR. AUGUSTIN CIURDARIU,** notar public, mutându-mă din Vinga la Periam, anunț elintela mea că pot fi găsit la adresa mea vis-à-vis de gară în Strada Titulescu Nr. 752. 1683

gate să controleze dacă proprietarii localurilor de consumație publică respectă, sau nu, orarul de deschidere și închidere arătat în punctul 1, sunt:

a) Chestura Poliției de Stat în Municipiul Timișoara și Detașamentele de Poliție din Lipova și Sănnicolau-Mare, în orașele respective.

b) Legiunea de jandarmi, prin organele sale, în comunele rurale din județ.

c) Sancțiuni. Proprietarii localurilor de consumație publică, cari vor contraveni la dispozițiunile date de Ministerul Afacerilor Interne și vor deschide înainte de orele fixate sau nu vor închide localurile la orele indicate în prezentul Comunicat, vor fi sancționați: la prima abatere cu închiderea localului pe timp de 5 zile; la a doua abatere cu închiderea localului pe timp de 10 zile, iar la a treia abatere cu închiderea definitivă a localurilor.

Inchiderea localurilor în conformitate cu Ordinul Ministerului Afacerilor Interne. Subsecretariatul de stat pentru Poliție Direcțiunea Ordinii Publice Nr. 95.760 din 17 Ianuarie 1944, se va ordona de către Prefectul județului în baza petelor de contravenție înaintate Prefecturii de către organele de control arătate în punctul 2 din prezentul Comunicat.

Froul bănăţean

Generalul post mortem
DIONISIE MĂRCULESCU

Banatul nostru a avut întotdeauna oameni cari i-au reprezentat cu cinste oriunde şi prin viaţa şi opera lor i-au dus faima, până peste hotare.

Unii dintre aceşti bănăţeni de seamă în urma smereniei lor au rămas necunoscuţi opiniei publice şi pentru contribuţia lor, de interes obştesc, ei n'au trămbăţat-o, au rămas doar faptele să vorbească, după moarte.

Din categoria celor smeriţi oameni mari ai Banatului nostru, a făcut parte printre cei vii până la 11 Decembrie 1943 şi Generalul Dionisie Marculescu.

Originar din comuna Topolovăţul-mare, jud. Timiş, a văzut lumina zilei, înainte cu 49 ani. Născut din părinţii Gheorghe şi Maria Marculescu, mici agricultori, dacă Dumnezeu nu s'ar fi îndurat, dând gânduri bune preotului de pe timpuri al satului marele român Nicolae Martinovici (ceia a avut parte de temniţele Şopronului şi ale Seghedinului), tânărul, fiu de ţăran, Dionisie trebuie să conducă plugul cu doi cai mici, pentru a răsturna brazda, dăătoare de hrană lui şi părinţilor săi şi apoi înşurat şi cu familie să fie „stălpul bătrânilor” părinţilor săi.

Cunoscând şi apreciind deşteptăciunea „copilului” şi socotindu-l, a fi mai de folos pentru altele şi nu pentru plug, preotul Nicolae îi pregăteşte calea spre mai mare.

Cu sprijinul material al notarului comunei şi primarului Moise Manca, Dionisie este înscris la liceu şi prezentat profesorilor de către preotul Nicolae ca un „pui de valah deştept şi al cărui talent e păcat să fie îngropat pe ţarina Topolovăţului”.

Ager la minte şi curat la suflet, supus şi ascultător, câştigă inima profesorilor şi ura milenară se transformă în dragoste interesată şi cu gânduri de acapararea în interesul Statului Austro-Ungar.

Micul „valah” după trei ani de studii liceale, ajunge în familie mari nobilitate, înstruind pe trântorii şi palizi lor copii, pentru a-şi câştiga existenţa şi posibilitatea de a continua studiile, fără a mai fi avizat ajutorului primăriei din sat.

Prin el însuşi, câştigând „coroane” şi pentru cei de acasă, părinţii, a terminat şcoala secundară după care este mobilizat în trecutul războiului.

PARINTII TARANI, MARTIRI PENTRU FI SI PENTRU IUBIREA DE NEAM

Ajunge sublocotenent, dar neputând lupta contra fraţilor de acelaş sânge, trece graniţa, dezertând în România. Timp de 2 ani cei de acasă nu ştiau nimic despre el, socotindu-l mort.

Calvarul pentru cei de acasă, abia acum începe. Socotindu-l dezertor şi vânzător de neam, a început martiriul pentru familie.

Cu răni grave interne a rămas bătrânul Gheorghe, şi neputincios până şi-a dat duhul, în urma bătăilor jandarmilor, cu pene de cocoş.

Cel dintâi erou al satului a fost deci tatăl eroului General Marculescu, — iar mama sa şi până azi poartă în piept inima bolnavă care tresaltă la orice strigăt de des-nădejde, în urma spaimii şi a strigătelor de ajutor când jandarmii loveau fără cruţare cu patul puştii în soţul iubit pentru a răspunde la întrebarea: „Unde-ţi-i copilul jăvră şi căine puturos? Spune, că de nu te omorim?” — „E la război, Domnilor, că doar acolo l-au dus, unde să fie?” — răspundea bătrânul. — Şi loviturile curgeau din ce în ce mai aspre, până ce s'au saturat, păcâni.

DE DOUA ORI FROARE PENTRU UNITATEA PATRIEI

În acest timp, cu fraţii de dincolo, ofiţerul român Marculescu prezătea întrarea triumfală a trupelor române în Ardealul scump.

Visul s'a împlinit şi porţile Banatului i se deschid largi pentru a primi pe fiul lui — desrobitor, celce viaţa şi-a dat-o apoi pentru acelaş ideal.

Bun militar, avangarda reculat făcând ca major, parte din corpul ofiţerilor de Stat Major.

Ca Locot. Colonel conduce „Centrul de instrucţie” dela Sf. Gheorghe de unde apoi

trece comandant al grupului 3 Vânător de Munte Abrud.

Chemat la suprema jertfă, în fruntea „moşilor săi”, pleacă pe front.

Luptă vitejeşte. Este făcut Colonel plin şi pentru actele de eroism decorat cu „Crucea de fer” şi mai apoi cu „Mihai Viteazul”.

N'a lipsit de pe pieptul lui nici o decoraţie românească.

În jumătatea a doua a lunii August 1943, ne-am văzut pentru ultima dată la Topolovăţ. Venise de pe front, într-o permisie de 10 zile. Era voios şi plin de nădejdi bune, încrezător în biruinţă, pentru că îi cunoştea pe „ai săi”. — „Fac minuni, cu moşii mei, Părinţi”. — Să dea Dumnezeu, die Colonel, să fie bine, să terminaţi cu victorie şi nu peste mult să vă văd General spre mândria Dvoastră şi einstea şi fala satului nostru”.

Sunt alţi mai îndrept, Părinţi, imi zicea întru smerenie Colonelul, după rând şi socoteală. Şi ne-am despărţit, rugându-mă să grijesc de bătrâna sa mamă, pentru care din Crimă, deşi permisia era scurtă, venise să o vadă lăsând Bucureştiul, soţia ei cu toate plăcerile vremelnice, de care avea dreptul să se bucure în aceste 10 zile — numai pentru o revedere cu scumpa lui mamă.

Niciodată nu s'a sinchisit a se numi „Nesa a lui Nr. 1” aş precum era porecla familiei, căci cu adevărat Nr. 1 a fost în toate şi peste tot şi nici genealogia umilă a familiei a o tăgădui, deşi prin că-torie intra în familia Mateescu, fost director general al Băncii Naţionale Române Bucureşti.

Ba mai mult, făuriser împreună viitor de aur acestei comune. Adeseori imi zicea: „După război, voi veni mai aproape şi la pensionare mă voi aşeza aci şi împreună vom munci pentru satul nostru”. „De ori unde vei fi, te voi aduce şi Topolovăţul va fi al nostru, pentru a-i ferici”.

Bunele noastre gânduri, au fost spulberate prin alt soroc şi altă vrere. Eu a trebuit să plec pe alte meleaguri şi adevăratul fiu al Topolovăţului şi prietenul nostru, a rămas cu corpul în Cimitirul Eroilor dela Kenegheş-Crimea.

Topolovăţul a pierdut pe cel mai bun fiu al său. Banatul pe purtătorul de faimă şi Tara pe viteazul ostaş.

DE-O FI SĂ MOR SĂ MA ADUCEŢI ÎN TOPOLOVĂŢ

Legătura nedespărţită nici după moarte, faţa de Topolovăţul lui iubit, unde are mormântul unui tată tot erou pe frontul intern şi inima unei mame iubitoare care îl aşteaptă zi de zi şi nu vrea să creadă că „Nesa e mort”, l-a determinat ca să scrie aşa în testament:

„De-o fi să mor, să mă aduceţi şi în Topolovăţ să mă îngropaţi”...

Mormântul lui va mai fi de aci încolo în bold de adevărat naţionalism pentru fraţii din Topolovăţ şi dragostea lui desăvârşită pentru el, să fie răsplătită, atunci când va sălăşlui pentru vecie, la voi, Topoloveni, cu flori proaspete şi mormântul udat cu lacrimi de iubire reciprocă, judecând bine ce aţi avut înainte, cine aţi fost, ce sunteţi azi şi ce-aţi pierdut...

Cine a fost Generalul Marculescu pentru noi toţi — istoria va scrie şi vorbi mai bine şi mai mult.

Noi ceice l-am cunoscut şi întru frăţească dragoste şi prietenie, timp de 10 ani am petrecut în Topolovăţ; ne prosternem înaintea mormântului lui şi pomenim vecinic memoria lui, rugând Cerul să-l aşeze sufletul lui cu sfinţii cari din veac bine l-au plăcut Lui.

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

Preot NICOLAE CHIRIESCU

copilord

BABY GRIS

ESFULAP

DE VÂNZARE LA FARMACII SI DROGUERII

Cel mai bun şi cel mai indicat aliment pentru copii suşaci. Cuprinde fosfat de calciu tribazic şi gris curat de grâu.

Depozit:
ESFULAP
S. A. R. Bucureşti
Str. Gral Cristian Iel. 17
telefon 5-07-39

Şi la toate magazinele de cozonaci.

1691

Autorităţile şi Instituţiile

se pot aproviziona cu articole de finichigere gata sau de comandă, dela

RUSU GHEORGHE

TINICHIGIU

Timişoara, IV, Str. I. Văcărescu 33 Inr. la Cam. de Muncă nr. 41/49.942. 1663-3

ANUNȚ

Cooperativa Munca

din comuna BOCŞA ROMÂNĂ, jud. Caraş

oferă

pentru vânzare Cooperativelor şi Co mercianţilor tot felul de unelte agricole pluguri, grape, rareţe, corinane, brăzdare, plazuri, fier lung, poteoave pentru cai, precum şi sape în orice cantităţi la preţuri fixate de Ministerul Economiei Naţionale.

1708

S'A DESCHIS
pe lângă

CAFENEUA „VICTORIA”

o sală mică elegantă de restaurant
în fostul local de bar

PAUL WESSELY, cântă

Bucătărie bună, vinuri excelente,
preţuri moderate.

1695

Strungari

cu leafă bună caută Fa. Heinrich
Rosenauer & Co., Fabrică de şuruburi şi nituri, Medaş.

1699

DOAMNELOR!

Salon de modă

pentru DOAMNE şi COPII
redeschis.

Confectionare eleganta şi perfectă
garantată.

TEKEZIA COCA

Timişoara, I., Bul. Diaconovici Loga

Nr. 13.

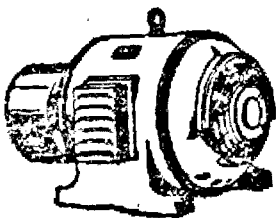
1654

Inreg. Cam. Munca Nr. 496/VI. 941.

DE VÂNZARE ÎN DIACONOVICI LOGA

mai multe loturi de casă. Cine do-
reşte să cumpere să se adreseze la
administraţia ziarului sub „Loturi
Diaconovici Loga”.

p. 1013

MOTOARE
electrice
la
GIANONE

ELECTRO-RADIO

IV, Bdul Berthelot 6. - Telefon 12-22
Reg. Com. No. 187/10391/1940. 1693-1

Pantofi pentru dame

fără bon cu preţul de Lei 3.940
găsiţi în mare asortiment la ma-
gazinul de încălăminte

„F. G. A.”

Timişoara II. str. 3 August. Reg.
de comerţ No 93/1237/1941.

1701

SCHIMB APARTAMENT CU
DOUA CAMERE SI DEPENDIN-
TE PE CORSO IN CASA C. N. R.,
TELEFON 51-41. TOT ACOLO
DE VÂNZARE BIROU COM-
PLECT CU BIBLIOTECA, GAR-
NITURA, COVOR, ETC. 1664

Cereţi pretutindeni

„CEAINA”

esenţă de Ceai natural şi

„TRAIAN”

înlocuitor de Lămâie

Produs: TRAIAN IOANEŞIU

Bucureşti II, Str. Bucovina nr. 15

Inreg. Cam. de Com. Buc. 2729/41

1660

ÎN IMEDIATA APROPIERE
de piaţa Iosefin

este de vânzare un mare imobil cu
2 etaje şi 30 de chiriaşi. Casa este
o clădire extraordinar de bună
tare şi frumoasă cu locuinţele
mari (boeresti) şi mici, curte mare
şi pivniţă cuprinde tot imobilul.

Situat la halta tramvaiului

Preţul e foarte avantajos şi cine
dispune de bani gata câştigă un
caz excepţional. Rog reflectanţii
serioşi să scrie urgent sub „Prima
Achiziţie”, la administraţia ziaru-
lui.

p. 1013

Indemnuri creștine

Veniți la Hristos?

In drumul prapavădării Evangheliei, mântuioase, Fiul Omului, a săvârșit ne-nămărate minuni, risipind îndoiala ne-credinței semănată de corifeii poporului iordanesc.

Pretutindeni mulțimile îl înconjurau ascultându-i cuvântul și slăvind-i faptele, preamărind pe Dumnezeu. Cei îndurerăți dobândeau mângâiere, orbii, vedea, năpăstuiți, ajutor, bolnavii, tămăduire.

Glasul tuturor se îndrepta spre El, cu credință, cerându-i ocrotire. Și blândul învățător, împărțea fiecăruia, binefăcătorul Său sprijin.

Sfânta Evanghelie de azi, ne înfățișează una dintre minunatele sale fapte, isvorâtă din marea sa dragoste, ca o confirmare a nepieritorului adevăr, cuprins în cuvintele sfintei scripturi: „Că a venit Fiul Omului, să caute și să mântuiască pe cel pierdut”. (Luca, 19, 10) aflându-se în Capernaum, în fața Mântuitorului este adus un bolnav-slăbănag, care suferea de ani de zile. Pentru credința bolnavului și a celor ce l-au adus, cari au venit la Isus, încredători în puterea Sa Dumnezeiască, Fiul lui Dumnezeu îl vindecă de boala sa, iertându-i păcatele. Dar, nu numai atunci, ci și azi, trupul omenesc este subjugat durerilor și amărăciunii, din cauza păcatului.

Căți oameni nu sunt torturați de suferința boalilor trupești și sufletești, car, îi isovesc?

Dar, căți alegă la Mântuitorul, cerându-i ajutorul, mariis nău-și credința prin mijlocirea faptei și a rugăcunii?

Căți d-nire bolnavi, — sufletește — răspund la chemările Bisericii, pentru a primi mântuirea? De câte ori, în Dumineci, chemarea clopotelor, nu răsună în pustiu...

Deși nimeni, și nimic nu ne va putea elibera din robia păimilor, decât El. Mântuitorul și izbăvitorul, care primește pe cei păcătoși, odihnește pe cei osteniți, înveselește pe cei întristați, vindecă pe cei bolnavi...

Deaceia, copii și părinți, tineri și bătrâni, bărbați și femei, veniți la isvorul mântuirii și potoliți-vă arșița cauzată de păcate în sufletele voastre.

Veniți la Hristos!

PR. HORIA VIȘOIU

Ioniță tată, Ana mamă, Mătică și Margareta frați, anunță pe această cale tuturor celor ce au cunoscut-o și iubit-o că s'a scurs un an de lacrimi și durere de când ingerășul lor scump și drag

Jenica Trăilescu

elevă cl. IV primară

i-a părăsit pentru totdeauna.

Parasfășul de un an pentru pomenirea sufletului ei blând și bun se va oficia Duminecă, 26 Martie 1944, la biserică ort. rom. din Pustiniș, jud. Timiș-Tor.

Toți cei ce au cunoscut-o și iubit-o sunt rugați a lua parte.

1717

Verificarea măștilor de gaze

Pentru verificarea măștilor de gaze, toate formațiunile dela autorități, întreprinderi industriale și comerciale, case bloc, sunt obligate a trece prin camera de gaze.

Trecerea prin camera de gaze s'a fixat pentru zilele de 13, 14 și 15 Martie 1944, între orele 8—18, în camera de gaze instalată la Postul de Pompieri din Fabrică, Piața Mitropolitul Suluțu 6.

Fiole de gaze se primesc la firma Antifoc (Jakabfi) s.r. Timotei Cipariu Nr. 4.

Toate instituțiile, întreprinderile industriale și comerciale, case bloc etc. cari până în prezent nu au trecut prin camera de gaze, își vor trimite formațiunile în zilele amintite mai sus la Postul de Pompieri din Fabrică, adică cu sine fiolele de gaz necesare.

Formațiunile vor aduce un tablou, în dublu exemplar, pentru a se putea verifica situația celor prezenți.

Cei ce nu se vor conforma prezentei dispozițiuni vor fi dați în judecată potrivit art. 63 din Legea A. A. T.

Adunarea generală a Asociației funcționarilor judecătorești din jud. T.-Torontal

În conformitate cu art. 13 din statute, convocăm adunarea generală ordinară pe ziua de 26 Martie 1944, orele 9 a.m. la Curtea de Apeli Timișoara Secția II-a, ușa Nr. 3, pentru a se discuta:

1. Verificarea și aprobarea bilanțurilor și conturilor de profit și pierdere pe anii 1941, 1942 și 1943; 2. Descărcarea de gestiune pe anii de mai sus a consiliului de administrație; 3. Aprobarea bugetului pe 1944; 4. Alegerea consiliului de administrație și a comisiei de cenzori, întrucât mandatul actualilor a expirat.

pirat. 5. Diverse alte chestiuni ce se vor ridica de membri în legătură cu interesele profesionale.

La această adunare participă numai membrii la curent cu plăta cotizațiilor, fără a avea dreptul de a da procuri.

În cazul când la data de mai sus nu s'ar întruni numărul legal de membri, adunarea se amână peste 8 zile și anume în ziua de 2 Aprilie 1944, în același local și aceeași oră, când se va ține cu orice număr de membri prezenți.

Aprobări de stabilire în zona militară

Următorilor locuitori domiciliati în Timișoara li s'a aprobat de Corpul 7 Armată stabilirea în zona militară. Toți aceștia se vor prezenta la Comenduirea Putei Timișoara cu buletinele de înscriere la Biroul Populației pentru a fi vizate, în fiecare zi între orele 16—19. Vitan Pavel, Str. M. Conciatu 2; Sumu Naftali cu soția Fr. da și f. ca Ioana, Brătianu 19; Schreider Carol soția Elisabeta, Bonnaz 13; Crăciun Aurel soția Ghizela, copii Gheorghe, Aurel, M. Popescu 9; Ispravnicu Gh., soția Eugenia, copii Gheorghe și Ovidiu, Gen. Moșoiu 5; Mița Elena (Lipak), P. Berceanu 20; Roțaru Victoria, Cosma; Schiff Gheorghe, Cetății 77; Marica Maria, B. Cârțan 15; Ujvari Margareta, Severin 2;

d-voastră de radio, veți putea afla lămurirea sensului și a scopului celor care luptă noastră. Asigurarea culturii europene, crearea unei colectivități libere și independente a popoarelor europene, acesta este scopul pentru realizarea căruia luptăm umăr la umăr. Clădită pe principiul proprietății private, a libertății de credință și a independenței naționale, o Europă nouă trebuie să se nască, apărută atât de încălcările unui capitalism străin de acest continent, cât și de doctrina bolșevismului, care a transformat omul în mașină.

Dacă vreți să aflați din sursă autentică ceea ce înseamnă lupta aceasta și cum va ajunge la sfârșit, atunci ascultați glasul Germaniei.

Ascultați zilnic emisiunile germane în limba română:
(Postul Dunărea 325,4 m = 927 Kilocicli)

LUNI 22¹⁵ — 23⁰⁰

Început vasel de săptămână

30 minute

de ritm și distracție

MARTI 22¹⁵ — 23⁰⁰

Oglinda alpiilor

revista actualităților politice, culturale, economice și științifice

MIERCURI 22¹⁵ — 23⁰⁰

Cronica europeană

JOI 22¹⁵ — 23⁰⁰

Oglinda alpiilor

(ca Marțea)

VINERI 22¹⁵ — 23⁰⁰

Vocea Reichului

SÂMBATA 22¹⁵ — 23⁰⁰

Program variat

DUMINECA 22¹⁵ — 23⁰⁰

Mica noastră serbare de Duminică
Posturile Dunărea (325,4 m = 927 Kilocicli) și Alpi (338,6 m = 886 Kilocicli) emit în fiecare seară „puterea sonoră”, între orele 00¹⁵-1⁰⁰

SPORT

Gloria - Progresul

Duminecă după masă cu începerea zilei orele 15.30 va avea loc la Arena Banat un meci de fotbal între echipe Gloria din Arad și Progresul din Timișoara.

Deși meci amical, întâlnirea dintre cele două echipe românești la început de sezon denotă un deosebit interes în vederea unei pregătiri cât mai temeinice pentru meciurile de campionat.

Gloria Arad este o echipă care se bucură de multe simpatii la Timișoara, mai ales că de mulți ani ea reapare în turul de primăvară refăcută și cu echipă radical îmbunătățită.

În returul Cupei Eroilor Gloria promite să facă surprize; meciul cu Progresul este un prilej de a putea constata, dacă Gloria se va putea amesteca în lupta pentru înălțate pe care o dau cele două echipe timișorene pentru șefia seriei.

Progresul, care nu mai are acum în față un meci de cea mai mare importanță, ci unul amical, va juca mult mai calm și probabil mai bine decât acum o săptămână.

UN CONCURS DE TIR LA POLITECHNICA

În continuarea programului pentru difuzarea tirului, Comisia locală de tir, organizează un nou concurs, în ziua de Duminecă orele 10 a.m.

Concursul de acum este rezervat oficialilor din sânul Comitetului Polisportiv Districtual.

După cei tineri au mai dat în acest an trei examene acum e rândul conducătorilor sportivi din Timișoara să-și arate aptitudinile.

FOOTBALL

Duminecă, 12 Martie 1944, se va disputa pe arena Banatul, meciul amical de fotbal între CFR-Timișoara și CFR Simeria. Gazdele vor încerca 4 noi achiziții. Începutul meciului va fi la orele 15 p.m. fix.

LUPTE GRECO-ROMANE

Ultimul meci de lupte Greco-Romane în cadrul campionatului național pe anul 1943—44 se va desfășura, a Duminecă, 12 Martie 1944, în sala cinematografului Lyra CFR, între U. D. R.-Reșița și CFR, Timișoara. În formația reșițenilor intră internaționalii Burcovici, Koneciuc, Gageș etc. În clasamentul adversarii de Duminică sunt la egalitate de puncte astfel că din cele 2 grupări va învinge cea care va putea castiga cel puțin 4 meciuri din cele 7. CFR-Timișoara va prezenta următoarea echipă: Ilie, Precup C., Vâlceanu, Forai, Bati, Cocos și Traian.

Începutul galei este fixat pentru orele 10 a.m., iar ca deschiderre vor lupta 4 perechi amicale între luptătorii CFR-Timișoara și U. D. R.

ȘIRI SPORTIVE

— Președintele Federației Române de Ski a luat hotărâre de a contribui la ridicarea stăpânii climatice și de sporturi de iarnă. Semenice. Datorită condițiilor excelente în care se poate practica aici skiul, în ziua de 15 Martie va avea loc un mare concurs de fond coborâre și slalom, la care vor participa aproximativ 20 de skiori trimiși de Federație, între cari și Sulică, Coliban, Mândru, și Mircea. Alături de localnici și câțiva timișoreni, acest lot de concurenți de elită vor disputa unul dintre cele mai frumoase concursuri ale anului.

— În ziua de 12 Martie orele 10 a.m. va avea loc un concurs de alergare pe teren variat, pe Arena Banatul. Concursul este dotat cu o sumă oferită de revista timișoreană Sportul Național și anume meciurile Districtului Timișoara.

— Serbarea Ligei Navale Române Banat va avea loc la sfârșitul lunii, pregătirile și repetițiile fiind pe terminat.

— Ședința plenară a Comitetului Polisportiv Districtual va avea loc în seara zilei de 24 Martie, orele 18. — președinția Domnului General C. Deliceanu, prefectul județului.

ROMANII DIN CRIMEEA

Societatea Oierilor Români din Simferopol

O convorbire cu moș Nicolae Vrânceanu din satul Baibaluș Ținutul Pericop

În timp ce eram pe frontul Crimeei, ca membru al unei Mari Unități de Vânători de Munte, mergând într-o misiune prin satul din preajura Pericopului pentru a sfârși și Biserici, renovate și construite de oștii noștri, am poposit în satul Baibaluș, Ținutul Pericop. Acolo se găseau ostași ai Diviziei al cărei păstor duhovnicesc eram. În timp ce stam de vorbă cu ostași, în vederea ofiterii subiei, își face apariția un bătrân de 60 de ani care mi s'a adresat într-o frumoasă limbă românească cu un accent moldovenesc, spunând: „Sărut mâna Cinstite Părinte, eu sunt românul Nicolae Vrânceanu din comuna Paltin jud. Putna, — și am venit în aceste locuri încă de când eram flăcăiandru.

— Să trăiești moș Nicolae! — am răspuns lui Dumnezeu să te binecuvinteze. — Spune-mi, moș Nicolae, ce dorință ai? ..

— „Apoi eu am o mare dorință Cinstite Părinte! — mi-a răspuns moșul cu ochii umedați în lacrimi! — dar aceasta o las să spun după ce veți măntui slujba; de-aceia vă rog părinte ca slujba ce vreți să vădășiți băieților noștri să o faceți la mine în casă.

— Cu cea mai mare plăcere moș Nicolae, dar vreau să văd mai întâi casa Dumneavoastră, să mă tem că n'or încăpea toți ostașii, ca să poată asculta Sfânta slujbă.

— „Vor încăpea toți Cinstite Părinte, căci la mine se adună oridecâte ori sunt liberi și stăm de vorbă, eu povestindu-le tot ce am văzut și auzit în timpul războiului, pe aici sub războiul comunist, iar ei istorisindu-mi frumoase lucruri din țara mea scumpă, de sub înalta conducere a Marelui Conducător, care îmi răscuiesc anii copilăriei, munții Vrancei, care adăposteau sub creștele lor satul meu Paltin, pe care asă dori să-l mai văd odată după aceea pe „măi mor”.

Deși la început convenisem cu moș Nicolae, ca dorința ce o are să mi-o spună după slujbă, dorul ce-l nelinistea sufletul nu m'a răbdai, și mi-a spus în aceste puține cuvinte tot focul lui? ..

Am rămas mirat când la intrarea mea în casa lui moș Nicolae, am găsit ostași adunați pentru slujbă.

Într'adevăr numărul mare de ostași, care să nu fie mult loc în casă, dar atât cât să cadă și de ingenuit la cetatea st. Evangheliei se găsea.

Am început slujba iar printre răspunsurile cântate de ostași se distingeau clar suspinele lui Moș Nicolae.

Au fost momente impresionante! Moș Nicolae asculta prima slujbă, creștină în limba românească, pe care nădăd în anii copilăriei o mai auzise.

La sfârșitul slujbei, din tot ce a avut moș Nicolae și ostași, s'a intrat o masă în timpul căreia am început iarăși firul convorbirii.

MOȘ NICOLAE POVEȘTEȘTE:

— „Apoi, Cinstite părinte, eu am văzut lumina soarelui în România, în satul Paltin din munții Vrancei jud. Putna, în anul după Hristos una mie opt sute optzeci și trei. Tatăl meu era plugar dar avea și câteva oi și plecam adeseori la câmp pentru a le păște. Auzind că e loc bun pentru oi în Dobrogea am plecat în anul 1892 cu tatăl meu și cu un frate în județul Tulcea. Aici am „măi mor” — dar am auzit că în Basarabia este iarbă mai multă pentru oi, și în anul 1894 am trecut Prutul și ne-am stabilit în partea de miazăzi înspre Marea Neagră. Am dus-o mai bine pe aici, dar mereu vorbeau unii că în Rusia și anume în Crimeea este mai multă iarbă — și că pe acolo se mai găsește încă mulți Români. Tatăl meu și eu fratele, s'am întors înapoi iar eu am plecat cățva cicani în Crimeea.

Tot nu am fi plecat noi, dar în anul 1899 a fost o secetă așa de mare încât mureau oile de foame. Se uscase frunza pe copaci.

Asta a fost cam cu vreo 2—3 ani înainte de războiul Rusului cu Japonul. Să fi fost cam prin anul 1902. După acest an am mai venit în vreo două rânduri în Basarabia după oi căci mă trimiteau frații de ai noștri care aveau oi pe acolo ca să cumpăre oi din Basarabia.

— Așa am venit într'un an în Basarabia, cam pe la copleșul strugurilor — și fiindcă îmi sosise sorocul, hai să mă însor, — și-am găsit și eu o creștină aceasta de nevastă, pe care o cheamă Ileana și cu care din voia lui Dumnezeu trăiesc și astăzi. Ea este fiica lui Gh. Mihalache din comuna Inchișiu jud. Cahul. Copii nu am: căci nu a vrut Dumnezeu, dar am luat un băiat de suflet. Tatăl băiatului a fost român, iar mamă-sa nemțoaică. Îl iubiam mult atât eu cât și Ileana, dar când să avem și noi un ajutor la

bătrânețe, ni l-au luat Rușii. Astăzi nu mai știu nimic de el.

— Acum din ce trăiești moș Nicolae?

— Am gase oi, un cal și o vacă și câteva găini. M'am întovărășit și eu cu un prieten din sat și am arat și am sămănat o bucată de pământ. O ducem cam greu, dar am mare nădejde că bolșevicii vor fi înfrânți, și voi ajunge și eu ca să trăiesc restul ce-l mai am din viață, mai mulțumit și mai fericit.

— Poți să-mi spui ceva despre felul cum și-au dus Românii noștri viața pe aici, prin Rusia?

Până în munții Altai

— Da, Cinstite Părinte, numai te rog să fii cu băgare de seamă, că eu am a-ți spune multe lucruri despre Românii noștri, că mulți de tot am mai fost noi pe aici. Unii Români, au ajuns cu oile în Asia prin Munții Altai, pe unde am fost și eu. Am găsit acolo Români duși cu o sută de ani înainte. Unii trăiesc prin Caucaz, ca Miron Isacucare s'a născut acolo părinții lui fiind din Basarabia. Aici în Crimeea a luat ființă și o societate a oierilor români. Ea s'a înființat acum vreo 80 de ani și avea vremelnice cancelaria la Simferopol. Această societate a fost desființată vremelnice de Ruși, ca apoi să se reînființeze iarăși în anul 1926, durând până în 1928 când membrii societății au fost persecutați rău de tot.

Președintele asociației era român, el se cheama dl învățător Tipuriță din comuna Valea, comitatul Sibului. Feciorul lui a trecut anul acesta cu armata română pe aici. Așa mi-au spus niște prieteni de ai mei că l-au întâlnit și au vorbit cu el.

Societatea mai purta numele de Moldovan. Dela o vreme au început să fim bănuți că lucrăm contra bolșevismului, și am fost desființați, iar dl Tipuriță a fost închis la Simferopol unde a și murit.

După ce îmi povestește amănunte în legătură cu destinul român Tipuriță, președintele Societății, moș Nicolae începe a cerceta pe rând pe fiecare român din fotografia ce stă în fața noastră, povestindu-mi tot ce știa despre Românii membri ai acestei societăți. Fiindcă trecuseră câțiva ani, dela desființarea acestei Cooperative românești, moș Nicolae uitase pe o parte din cei depe fotografie după numele lor.

Ei sunt din Rod, Tilișca, Căcova-Sibului, Galeș, Săliște, Poiana, etc. — spun moș Nicolae. Aici este Gheorghe Tunaru, el este din comuna Rod-Sibiu, acum este mort.

Aista este Gligorescu Ion, iar dincoace este Banu Matu, nu-mi amintesc bine din o comună din Ardeal erau. Sunt plecați amândoi demult în țară.

Dincoace este Fleacă Ion, l-au luat săracii Rușii.

Iacătă coala în mijloc lângă domnul învățător Tipuriță pe Const. Petcu din com. Rod jud. Sibiu, venit și el aici prin anul 1910. Știu că atunci când a venit el avea ca cioban la oile lui, căci era tare bogat și avea

oi multe, pe Dumitru Dobrută tot din Rod. El locuște acum în Krimceak și este căsătorit cu Ana Zoltov și are 5 copii.

Aista este Ion Nicoară din comuna Căcova-Sibiu, tată-su moș Toma a fost prin Asia, unde a trăit câțiva ani, păstorind oile prin Munții Altai. După aceea s'a întors iarăși în Crimeea și a plecat apoi la Mariopol pe coasta Mării de Azov. De atunci nu mai știu nimic de el.

Dincoace este Arsân Dumitru, tot din Rod, acum este în Basarabia unde a plecat de mult timp.

Aista se cheamă Nicolae Doroftei Brețeanu acum — cred că e în Bârlad, în România, căci acolo știu eu că a plecat.

Iacătă aista este din Dobrogea și se cheamă Gh. Bulgaru, de meserie brânzar.

— Bine dar ai noștri nu erau brânzari?

— Da, erau și ai noștri, dar mai puțini: ai noștri Români se ocupau mai mult cu păstoritul. Ei vindeau și cumpărau oi, însă Bulgarii se ocupau cu fabricarea brânzei. Ai noștri spuneau brânzarilor „Ciotin”.

Aista este moș Ion Căciularu dela Bacău, el a murit în Simferopol.

Iacătă aista se cheamă Ion Muțu din Ludoj, el s'a dus în România la fel și Gheorghe Munteanu din Dobrogea, de fel din Ardeal, a plecat în România.

Pe aista îl vezi, Cinstite Părinte el se cheamă Verza Ion este din Rod, și a suferit multe și grele persecuții din partea bolșevicilor. Acum stă în Eupatoria și are mulți frați în Crimeea.

Dincoace este Torhonia Ion din Tilișca. El a fost cu mine în Asia unde am suferit mult de tot amândoi, numai Dumnezeu știe! ..

Aista este Ilie Prică tot din Tilișca Sibului, când au venit Românii pe aici, fiul lui a venit ca ostaș prin aceste locuri pe unde a trăit multă vreme tatăl său. Frațele lui Ilie Prică era contabil la Societatea Oierilor Români din Crimeea.

Moș Nicolae continuă arătându-mi pe un român anume Nicolae Suciu din Poiana Sibului: Aista, Cinstite Părinte, era un om foarte de treabă, era iubit de toți Românii. Se căsătorise cu o rusă și hotărându-se să meargă în Țară, femeia nu a vrut să încargă cu el și a plecat cu un basarabean.

29 români oieri

Și așa după o bucheală destul de îndelungată prin buna voință și truda lui Moș Nicolae am reușit să stabilim numele a 29 Români membri ai Societății Oierilor Români din Crimeea. Ei sunt:

Gheorghe Tunaru, Mitu Verza, Ion Nanu, Dumitru Mihu, Gheorghe Munteanu, Verza Ion, Ciucureanu Nicolae Suciu, Ion Muțu, Gligorescu Ion, Paraschiv Ion, Ion Baciu, Banu Mitu, Nicolae Doroftei Brețeanu, Ilie Prică, Floacă Ion, Constantin Petcu, Învățător Constantin Tipuriță, Coman Ion, Ion Nicoară, Ion Terhenea, Arsân Dumitru, Bejiu Ion, Rușea Ion, Gheorghe Bulgaru, Ion Căciularu Ion Rodeanu și Gligore Verza.

Moș Nicolae, obosit cu operația identificării făcute pe fotografia ce stă în fața noastră, ridică capul și continuă:

Eu cunosc și alți Români ce nu sunt aici în poză, nu-mi aduc aminte chiar de toți, dar mi-amintesc de unul anume Ion Coinpăneanu din jud. Tulcea, care avea obicei să bea mult de tot, dar nu mai știu ce s'a întâmplat cu el săracu de multă vreme! ..

ANECDOTE ISTORICE

Persecutat în patria sa, Dante fu nevoit să fugă la Verona, unde prințul Balduin d'Escale îi arăta mai puțină simpatie, decât arăta unui nebulon, pe care îl avea la curte. Cineva, fiind surprins de această purtare a prințului, întrebă pe Dante ce crede despre el. Dante răspunse:

— Fiecare iubeste pe acela mai mult, cu care se aseamănă.

(Dante Alighieri, 1265—1321, părintele literaturii italiene, autorul „Divinei Comedii”).

Doi cardinali, cu cari Rafael era în mare prietenie, veniră să-l vadă în timpul când el lucra la terminarea Sf. Petru și a Sf. Pavel, pe cari defunctul pictor Bartolomeo nu putuse să-i termine personal la timp. Ei se înțeleaseră să atragă pe Rafael într-o discuție de artă și, neștiind cum să procedeze, făcură observația că, anume — capetele apostolilor erau prea roșii. Ghicind intenția lor, Rafael — pentru a salva onoarea amicului său, le răspunse surzând:

— Nu vă mirați, Preasfințiților, de oarece Apostolii Sf. Petru și Pavel roșiau atât de tare în cer și pe tablourile lui Bartolomeu, văzând că Biserica lui Hristos este condusă de oameni ca voi!

(Rafael Sanzio — pictor, sculptor și arhitect, cel mai glorios artist al Renașterii, alături de Leonardo da Vinci și Michelangelo, 1483—1520).

Confesorul lui Bernabo, Viconte de Milan, surprinse odată pe acest domn în flagrant delict cu o anumită curtizană. Viconte Bernabo, încurcat și foarte mâhnit de acest fapt, întrebă pe confesorul său ce ar face dacă s'ar găsi aproape de o asemenea femeie.

— Știu bine — răspunse confesorul — ceea ce n'ar trebui să fac, dar nu pot să știu ce ar face! ..

Regele Ludovic al XI-lea muștră într-o zi pe Monseigneurul Miler d'Hiery, episcop de Chartres, pentru pe siunea lui de a avea câi mai multe procese.

— Am să te împac cu toată lumea, cu care te judeci, îi zise Regele.

— Vai, Sire, răspunse celebrul cărcătaș, rog pe Majestatea Voastră să-mi las, măcar vreo 20—30 procese, ca să am cu ce să mă distrez.

În toată bălăiea dela Marengo, un ostaș anunță pe primul Consul că generalul Desaix căzu ucis în luptă. Napoleon fu auzit exclamând:

— Grozav, și totuși, nu mi-e permisi să plâng! ..

(Desaix, unul din mari generali ai lui Napoleon, cu suflet nobil, a întovărășit pe Napoleon, în Egipt, supranumit „sul tanul cel drept”, 1780—1800).

Tatăl lui Voltaire ținea mult, ca fiu său să obțină funcțiunea de consilier parlamentar sau o altă demnitate onorabilă, în stat, care pe atunci costă foarte mulți bani. Tânărul Voltaire refuză într'una, zicând:

— Nu am nevoie de o demnitate, care se cumpără, voi fi eu în stare să-mi crez una, care nu costă nimic.

Regele Enrico al IV-lea întrebă într-zi pe un țărăn, de ce are părul al și barba neagră.

— Fiindcă părul din cap e cu 20 de ani mai bătrân decât barba. Majestate! — răspunse țărănul.

Într-o zi, stând de vorbă cu un erudit răutăcios și sterp, și care în toată viața sa nu a produs nimic, Rivaroli zise:

— E un teribil avantaj să nu faci nimic în viață, dar cu condiția să nu ai zeii de el.

(Antoine de Rivaroli, unul dintre cei mai spiritali oameni, pe cari i-a avut Franța, jurnalist și literat 1753—1801. (Culese, traduse și redactate de Gh. Iu.

Ascutim cutite, bricoage, lame de ras cu mașini și lucrători specialiști

CENTRALA-OPTICĂ

SIMION BURĂ & Co.
Timișoara I. Regle I. No. 2.
Înr. Reg. Com. 67/1211/941. 1646-2

ARADUL CULTURAL

Comercianți din Arad și calitatea de „români”

Faptul că în trecut orașele românești de dincoace de Carpați au fost citadele ale strălucimii, unde auhothonii, adică românii, numai cu mare greutate puteau pătrunde și răsbate, a făcut ca viața comercială și industrială a acestora să fie exclusiv în mâinile elementelor și minoritare. Starea aceasta de lucrări a determinat nu numai aspectul fizic al orașelor, ci și mentalitatea elementelor naționale. Aceste, știind și cunoscând perfect de bine opresiunea la care erau supuse din partea autorităților străine ca și a clienților străini, solicitau în mod insistent sprijinul conaționalilor lor, adică al românilor. Din cauze care nu e locul să le arătăm aici — și care, de altfel sunt destul de bine cunoscute, — orașele noastre din Ardeal nu au cunoscut o mai intensă viață comercială și industrială românească decât în ultimii ani, când prin legăturile aduse dela 6 Septembrie 1940 încoace, s'au deschis larg porțile tuturor celor ce voiau să facă comerț sau industrie românească.

Profund de aceste împrejurări, numeroși români au intrat în comerț și industrie, fie români — și camuflând — pe vechii proprietari străini, fie înjăbându-se, cu puteri și fonduri proprii — căci însușițiile financiare și bancare n'au reușit să se încalte până la concepția legiuitorilor — diverse întreprinderi, mai mici sau mai mari, după împrejurări. În felul acesta, orașele de dincoace de Carpați au căpătat dintr-o dată un aspect totuși românesc.

Conjuncțiunea extraordinară de care se bucură azi comerțul și câștigurile ce realizează, au atras spre aceste ramuri ale economiei naționale și pe cei mai puțin îndrăzneți decât pionierii din 1940 și pe alți mai puțin pregătiți și, în același timp, mai lipsiți de scrupule.

Dar cu toată pătrunderea masivă a românilor în comerț și industrie, mentalitatea celor care au practicat aceste profesii și sub stăpânirile străine, n'a dispărut.

Aproape fiecare dintre comercianți și industriași români nu solicită sprijinul — adică aprovizionarea cu articole de care avem nevoie — numai pe simplul titlu de „român” și nici de cum prin calitatea deosebită a mărfii, prin un serviciu excepțional sau prin prețuri minime furnizării. În cazul contrariu, adică atunci când nu-ți poți procura a ceea ce dorești dela vânzător din acești comercianți, taxat de „râu român”.

Dar nu numai atât. Dar — cum am spus și mai sus — printre comercianți nu sunt și de acela care nu sunt bine pregătiți din punct de vedere comercial. Ei firesc din cauză că în când, din necunoștință și altă dată dintr-o exagerată încredere în ei, s'au încredințat la anumite dispoziții și astfel să fie încadrați și trimiși în judecata instanțelor speciale pentru combaterea sabotajului și a speculei ilicite. Bazându-se și în fața instanței pe calitatea de „comerciant român” ei sunt în mod obișnuit condamnați la diferite pedepse. Atunci începe altă poveste: Cei condamnați în rep sa caute pe reprezentanții ziarelor sări să facă vizite ziarelor din localitate, solicitând nepublicarea sentințelor de condamnare, bazându-se pe aceeași calitate: „Sunt comerciant român, nu mă nenorociți”. Trebuie să recunoaștem că argumentul e potrivit dar nu satisfăcător.

Căci ce se întâmplă? Gazetele și gazetarii nu au misiunea de a ascunde faptele rele și incorectitudinile unuia și altuia, ci din contră, a le desvălui, pentru a fi cunoscute și pentru a apăra pe cetățenii de bună credință de a cădea în ghiarele speculanților. Or, ascunzând și nepublicând numele cutărui comerciant condamnat pentru că a fost prins

vânzând marfa cu un preț mai mare cu 50% decât cel din factură, înseamnă că ziaristul se face complice la hotia exercitată de comerciantul sau de industriașul care o practică. Deci, atunci când comerciantul solicită sprijinul, trebuie să fie și el corect și în acest caz se poate vorbi de un eventual sprijin. Dar atunci când el majorează prețurilor în mod bandițesc și jefuiește cumpărătorii,

ca pe urmă să solicite sprijin și milă sub calitatea de „român”, săvârșește și o exorocherie.

Am scris lucrurile aceste pentru a vedea comercianții că le sunt cunoscute „mişcările” și pentru a învăța că și altfel se poate face comerț, nu numai folosindu-se de mijloacele incorecte și necinstite.

Excursie școlară

Școala Nr. 27 din Arad-Grădiște, în ziua de 21 februarie a. c., a făcut o excursie de studii în comuna Saravale (Bănat).

Fiind în cadrul noii metode de învățământ, scopul a fost atins cu desăvârșire, spre mulțumirea Corpului didactic, a elevilor, a Saravălenilor și deosebi a d-ului inv. Savu Oarșă, fiul comunei Saravale, care a organizat excursia.

La gară școala a fost întâmpinată de d. dir. Gheorghe Demian, căpitan în rezervă în fruntea plutonului premilitar, d. Florică Minda, Vasile Sirianțu cu alți fruntași ai comunei, cari au primit apoi cu aceeași dragoste Corpul Didactic și elevii, ce face parte caracteristică de nobletă și gentileță Saravăleană. Excursioniștii au fost invitați în căruțe și conduși la școală. Corpul didactic Saravălean d. primar și d-ii cântăreți însoțind oaspeții, i-au introdus în „Corul” Bisericii, unde au dat răspunsurile liturgice, la părăsirea preotului Ioan Stana și cântăreților bisericești decedați, apoi la serviciul divin pentru odihna răposatilor eroi din comună. Părintele paroh, Tiberiu Farca, după sfânta slujbă, într-o cuvântare magistrală a arătat scopul venirii școlii Arădane în comuna Saravale și invită eredității să participe și la serbarea culturală ce se va produce după aceeași elevii sunt conduse de către D-ii și D-soarele învățătoare din Saravale la cantina școlară unde li s'a

servit de către elevele extra școlare locale o masă bogată, gustoasă, cu pâine albă și moale minune.

Membrii Corpului didactic Arădan au fost invitați la masă personal de către d-ii intelectuali și de fruntași comunei. Pe urmă s'au vizitat gospodăriile d-ilor Ilie Sirianțu și Florică Minda.

D. noștr Cincu i-a servit toate datele ref. la comună.

La șezătoarea culturală Arădanii au fost la nivelul așteptat.

Programul executat a umplut de admirație sufletele Saravălenilor. Conferința d-nei inv. Lucreția Haneu, precum și cuvântările d-ilor prof. Emilian Viad, dir. Mircea C. Nonu, dir. Gheorghe Demian, inv. Savu Oarșă, Octavian Ionel Mateiu au pătruns inimii și suflete, entuziasm, bucurie și frățietate.

Intelectuali Saravăleni alături de d. notar Cîrcu I și Ceda Iovanovici, au dovedit o grijă prietenească de o rară ființă față de excursioniști. Datele culese dela dânsii, de către d-soarele inv. Stela Tăpălagă, Zenica Iancu, d. prof. Vasile Farca și d. dir. Mircea C. Nonu, vor forma un studiu bogat de documentare a problemelor de viață românească.

Atât Saravălenii, cât și arădanii pot fi deplin mulțumiți că și-au făcut datoria frățescă față de școala românească.

Bibliotecile Muncă și Lumină și rostul lor

Cultura în cele mai multe cazuri nu poate fi decât dobândită decât imprumutată, ceea ce înseamnă imprumutarea se face prin acțiunea conferințelor sau a unor povești, sau, cel puțin, ceea ce știți nouă pe care noi nu o putem defini încă proprie ci imprumutată. Minist. Muncii a dispus să se facă în toate orașele și mai ales la toate fabricile secții de ale oficiului M. L. cari au toate ramurile de activitate pe cari muncitorul în timpul sări liber le poate practica nestăruitor.

Bibliotecile M. L. s'au încărcat cu cărți și până acum s'au câștigat roade frumoase cari au intrat în viața muncitorului renașterii și evadării prin cărți și roșă da seama de importanța sa.

M. L. a făcut o mică greșală care la unele biblioteci s'a și reparat și anume, nu s'a presat asupra valorii cărților ci

s'au ales la întâmplare Divina Comedie a lui Dante o carte pe care nu o poți lua prima dată în mână și câte și mai câte cărți și autori de lucrări filozofice nu s'ar strecurat în bibliotecile M. L. pe cari nu fiecare muncitor le înțelege. Rostul bibliotecilor M. L. e de a călăuzi și îndruma pe muncitori spre cunoașterea firilor ascunse ale naturii explicându-i prin cărți selecționate toate problemele cari au o înrăurire asupra creierului său. În speranța că muncitorii vor frecventa bibliotecile M. L., dau finalul, accentuând pentru încheiere importantă bibl. M. L., pe cari noi nu o putem evola, deci cetiți cu toți și mâine să mi scrieți cari cărți nu sunt bune, căci pe toate le vom arde.

Ce e rău să peară, ce e bun să rămână.

Alex. P. Băbuța

Concertul orchestrei de cameră din Berlin la Arad

În ziua de Marți 14 crt., orele 20.30 precis, Aradul va avea fericita ocaziune de a găzdui pe scena Teatrului Municipal pe cei mai de seamă artiști ai coardelor din Berlin, al căror renume est. mondial. Această staționare la Arad, în acest oraș de lizieră vesnică, cu un public românesc atât de distins, constituie cel mai valoros eveniment al stagiunii. Celebra orchestră sub conducerea președ. cunoscutului dirijor Hans von Benken, va delecta publicul cu un ales program, executând bucăți din: Ch. V. Gluck: Ouverture Iphigénie aus Tauris; W. A. Mozart: Adagio maestoso,

Andante cantabile, Menuette, Allegro vivace; Hugo Wolf: Italienische Serenade; J. Haydn: Simphonie mit dem Paukenschlag, Adagio cantabile, Andante, Menuette, Allegro molto.

Publicul arădan meloman va gusta clipe de adevărate fericiri spirituale, apreciind la justa valoare programul atât de select și pe renumitul dirijor însoțit de artiști cari merită toată admirația. Cei ce doresc să ia parte la program sunt invitați să-și rețină locuri din timp adresându-se Agenției Teatrale Române, Ilieș, telefon 22-55.

Ce se întâmplă cu energia electrică pe care Societatea Electrică trebuie să furnizeze pentru iluminatul public al Aradului

Prin contractul de concesiune încheiat între primăria municipiului și Societatea de Electricitate din localitate, această din urmă, a convenit ca pentru iluminatul public al orașului, să furnizeze un anumit număr de kilowați oră, care la sfârșitul unei perioade de cinci ani, adică în 1941, trebuia să se urce la aproximativ 450.000 kilowați oră pe lună. Curentul furnizat peste această cantitate, urmând să fie achitat de primăria municipiului.

Dela data încheierii contractului între primărie și Societatea de Electricitate, până în 1941 și de atunci încoace, împrejurările au fost de așa natură, încât iluminatul public a fost și este aproape inexistent. Cele câteva becuri camuflate pe ard pe străzile Aradului, nu consumă decât o cantitate infimă de curent electric.

Astfel fiind situația, Societatea de Electricitate, beneficiara unui contract avantajos, obținut dela primărie în timpul regimului partidului politic, căștigă și mai mult decât în perioada dinainte de 1941. Ar fi firesc deci, ca în schimbul cantității de curent electric pe care Societatea urma să o furnizeze primăriei și în sensul contractului amintit mai sus, să verse azi în casieria primăriei o anumită sumă de bani echivalentă cu energia electrică pe care nu o furnizează. Sumele de bani vărsate de Societatea electrică, drept valoare a curentului pe care, — conform obligațiilor luate prin contract, — trebuia să-l livreze pentru iluminatul public, ar putea fi folosite de municipalitate pentru buna întreținere a străzilor, a căilor de comunicații sau pentru augmentarea fondurilor necesare terminării lucrărilor de instalare a tramvaiului electric.

Ridicând problema raporturilor dintre primărie și Societatea de Electricitate din Arad, nu facem altceva decât reproducem una din preocupările opiniei publice arădane, care a asistat — impasibilă — la încheierea, — înainte de câțiva ani de expirare a vechiului contract — la actualul contract, a cărui cale sperăm tot ea trebuie să le plătească. E natural deci, că opinia publică se interesează de cantitatea curentului electric pe care societatea trebuia să-l furnizeze municipiului pentru iluminatul public și pe care din cauza împrejurărilor de toată lumea cunoscute, nu-l livrează.

Primăria municipiului are datoria să lămurească această chestiune.

— BATAIE ÎNTRE ȚIGANI — Un grup de țigani adunați în cărușii lui Alexa Tănase din str. Sf. Ilie Nr. 2, fiind băuți s'au luat la ceartă și apoi la bataie. Poliția anunțată, s'a deplasat la fața locului, stabilind că agresorii sunt: Moise Ungurean, Lazar Lingurar, Anton Murgu, Petru Mănguț, Gheorghe Mănguț și Gheorghe Mingut. Mare parte din acestia zăc în puț în urma bătaii. Cercetările continuă.

— ÎN LĂTURAREA DUBLEI ÎMPREJURĂRI LA VÂRSĂRILE DE CERELE FACUTE PRIN UNIUNEA SINDICATELOR AGRICOLE. Ca răspuns la un demers al Uniunii Sindicatelor Agricole, Ministerul Economiei Naționale a făcut cunoscut că în ședința din 1 Martie 1944, consiliul interministerial a aprobat ca și Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole să fie asimilată cu exportatorul unic, în scopul ca exporturile făcute de firmele cu care s'au încheiat convenții de Uniune să nu fie considerate ca o dublă vânzare și deci taxată de două ori. Ministerul de Finanțe va lua măsuri în vederea executării celor de mai sus.

SOCIAL - ECONOMIC

ANUNȚURI PUBLICITATE

Se vând aparate în fiecare zi. Anunțuri
primare la Administrația ziarului în Str.
Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-25.

Cereri și oferte de serviciu

Acțiunea ziarului „DACIA” pentru Arad
sunt funcționară cu practică.

Sunt vânzătorii de ziare la redacția Arad
Grada Mărășești Nr. 1.

Am cameră mobilată cu intrare separată,
acces la baie. Adresa la ziar.

Am bucătăriească perfectă la casă per-
sonală. Adresa la ziar.

Am căușă cu încredere și faceți comenzi
proastă la salonul de croitorie și lingerie
de damă și lingerie bărbătească a doam-
nei FELICIA IONESCU, Arad, Str. Vasile
Stroescu Nr. 5/a.

Am spre cumpărare un dormitor modern
în bună stare. Adresa la ziar.

Am cameră mobilată cu intrare separată,
acces la baie. Adresa la ziar.

Am spre cumpărare o mașină de scris
în bună stare. Adresa la ziar.

Vânzări - Cumpărări

Am PĂRĂȘOI de țesut, sbiciu de măt-
asă. Adresa la ziar.

Am în Mureș de vânzare cu 2 camere,
grăd. bun pentru gospodărie. Adresa:
Arad, str. Cantacuzino No. 48, apart. 2.

Am vânzare o manta nouă ofiterască la
magazinul „Basarabia” str. Meșianu 4.

Am vânzare un dormitor, cameră combi-
nată, masă de scris, dulap și un reca-
mier. Str. Barițiu No. 1, ușa No. 4.

Am vânzare covoare smirna veritabil mări-
nea 3x4 mtr. Adresa: Agenția Gh. Co-
man Str. Eminescu 17.

Diverse

Am locuința locuitorilor gonle și camerelor mo-
bilate. Agenția „Coman” Strada Emi-
nescu 17, etaj I înreg la Cam. de Com.
Ind. sub Nr. F. 11334/943.

Am Agenția Generală de vânzare și cumpăra-
rea imobilelor. COMAN GHEORGHE
Arad, Str. M. Eminescu Nr. 17 etaj I Te-
lefon. 26-87. Înreg la Cam. de Com. și
Înstrucție sub Nr. Fi 11334/1943

Am Case de vânzare: Casă particulară mo-
dernă cu cameră de baie și grădini. Lângă
Str. Cărbăncău, 2 milioane — Văd
modernă cu două apartamente, grădini și
grădini în centru 6 milioane — Casă mică
cu grădini 288 m p. Lângă Strada Sava
Baiu 300 m lei — Casă particulară
modernă din 2 camere și dependințe cu
grădini 150 m p. 1 milion — Grădini
cu pomi fructiferi 135 m p. Lângă Mi-
haela-Nouă 150000 lei — Cautăm pentru
cumpărare pământ arab! 10-12 jugh. în
jud. Arad.

Am fabrică nouă modernă cu instalațiuni
cazan stabil, clădirea camerei cu mașinării
cei mai moderne în ca. de fabrică. Birou
organizat cu eufonie pentru fabricarea
aparelurilor aritice și chimice, din motive fan-
tazice urgent de vânzare lei 2.000.000 — În
cartierul vâlcilor călă cu 6 camere și cu to-
comfortul 6500.000 lei — Casă cu 1x2 ca-
mere. Tot confortul și 1x1 în centru cu
3.500.000 lei. Mică casă particulară
nouă cu 3 camere cu tot confortul
1.000.000 lei — Casă particulară cu 2 cam-
ere și grădini mare, casă nouă în Părnău
1.300.000 lei. Agenția vâd, lui Albert
Haas, str. I. Petruș No. 3. Tel. 22-21
înreg. Cam. Com. 3027/1942.

SPITALUL GERMAN ARAD

Str. Iosif Vulcan Nr. Telefon: 24-91

Se primesc bolnavi în afară de boli contagioase și mintale

Spitalul posedă: Secția chirurgicală, secție de boli interne și secție de ginecologie

Spitalul este organizat după cerințele moderne.

Cinema ROYAL Arad

Telefon: 19-33

STRADA ALECSANDRI 2

Difuzarea sonoră excelentă. Sala încălzită
AZII

Un film în genul vrăjitorului din Oz

Cenușăreasa

Pentru copii de la 3-7 ani.

Repr.: 2,30, 4,10, 5,50, 7,30 și 9,10

Cinema URANIA

Telefon: 12-32

Cinema de premiere. Ton și proiecție
ireproșabilă. Sala bine încălzită
AZII

Epopeea cinematografului italiene.
Grandioasă realizare după drama lui
SHAKESPEARE

Dinte pentru dinte

cu: Carlo Tamberlani și Caterina Boratto

Repr.: la orele 3, 5, 7 și 9 fix

LIBRĂRIA ȘI PAPETARIA „GLORIA“

H. VLAD et Co. S. I. N. C.
ARAD, Str. Berthelot Nr. 4.
Mare asortiment în articole de
biroz și cărți literare

ATENȚIUNE DOAMNELOR!

Vizitați numai Salonul de Cosmetică

IULIA HAJDU

ARAD, str. M. Eminescu Nr. 20-22
Telefon: 21-01

Autorizat de Onor. Minist. Sănătății

MARIAN ELENA

MARUȚIȘUR

ARAD, Str. Eminescu Nr. 4.

INFORMAȚIUNI

— ARESTAREA UNUI COMISAR
DE POLIȚIE. — Acum câteva zile,
frații Ponta din Pecica au depus la par-
chet o reclamație arătând, că Alexandru
Sorbănescu, comisar de poliție în Pecica,
le-a luat 10.000 lei pentru a nu i-
aresa acte de trimițare în judecată, de-
arece îi prinsese pe când voiau să tran-
sporte, la Arad, fără autorizație, patri-
nici cu faimă albă. Parchetul a înștiințat
o anchetă și în urma cercetărilor luate
prinsese a trimis întreg dosarul cabinete-
lui II Instrucție, cu concluzia de aresta-
re. Titularul cabinetului II Instrucție,
după ce a luat comisarului Alexandru

Cinema CAPITOL Arad

Telefon: 23-22

Cinematograful filmelor grandioase

Repr.: la 3, 5, 7 și 9

AZII

ANEHLISE UHLIG GINO CERVI

În filmul monumental de proporții gigantice

Don Cezare DI EAZAN

... Duel... Muzică... Jertfă...

Pasiune... Dragoste...

Peste 10.000 figuranți. — Aprobă pentru
tineret

Cinema FORUM

Telefon 20-10

Repr.: la orele 3, 5, 7 și 9 fix

AZII

Mare e film criminal:

RAIMU

in cărări întunecoase

cu Juliette Fater, Jean Tissier

POSTĂVARIA ROMANEASCĂ

H. GROZAV

ARAD, Bul. Regina Maria 24.

Firmă curat românească. Stofe
efine și bune

ALEXANDRU KNAPP

Vopsitorie de haine și curățătorie
chimică

ARAD, str. Episcopul Radu Nr. 10

CALEIDOSCOP

FARMACII DE SERVICIU

12 MARTIE 1944

Danciu, Pia Mihai Viteazul 13, Tel. 19-73
Strelcovsky, Calea Banatului 1, Telefon:
17-67.

MUMUIANU, Calea Aurel Vlaicu 60.
Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFE

12 MARTIE 1944

CORSO: O femeie în pericol.

URANIA: Dinte pentru dinte.

FORUM: Raimu în cărări întunecoase.

ROYAL: Cenușăreasa.

CAPITOL: Don Cezare Di Eazan.

SPECTACOLE

Duminică, vor avea loc în Matineu și se-
ra reprezentațiile Teatrului ALHAMBRA,
de sub conducerea dlui N. Vlădoianu, cu
opereta „MASCOTA” de Andran. În rolu-
rile principale favoriții teatrului românesc:
Ion Dacian și Maria Tănase, vor stârni en-
tuzismul publicului. De asemenea: Tanți
Mavrodni, H. Nicolaide, Gărdescu, M. Wau-
vrina, Lizica Petrescu, etc.

Bilete la agenția Teatrului Ilies, Telefon:
22-55.

Concertul orchestrei de Cameră din Berlin la Arad

Cel mai de seamă eveniment muzi-
cal al acestei stagiuni, va fi concertul
celebrei ORCHESTRE DE CAMERĂ
DIN BERLIN sub conducerea cunosci-
tului dirijor Hans von Benda. Acest
ansamblu compus din 28 membri, este
cea mai bună orchestră de cameră din
Europa, iar dirijorul ei Hans von Benda
este unanim recunoscut printre cei 3
mari dirijori ai lumii. Concertul, va a-
vea loc Marți seara la orele 8, în sala
Teatrului Municipal.

Azi s'ar pus în vânzare biletele
pentru spectacolele Operei Române din
Cluj la Timișoara ce vor avea loc în zi-
lele de 7, 8 și 9 Aprilie cu: Lucia de
Lammermoor, Marta, Tosca, Madame
Butterfly și Boema. Bilete nu se rețin
pentru nimenea.

Bilete la Agenția Teatrului Ilies, tele-
fon 22-55.

— NOUL ORAR AL RESTAURAN-
TELOR. — În conformitate cu dispo-
zițiile luate de chestura poliției locale,
restaurantele vor deschide la orele 11 a.
m și vor închide la orele 24, indiferent
de ce categorie fac parte (clasa căreia
aparțin). Bătăliile vor avea același re-
gim ca și restaurantele. Birturile vor
deschide la orele 11 a. m. și vor închide
la orele 23. Cafenelele, ceșnăiriile, coșe-
tăriile, lăptăriile, plăcintăriile, etc., vor
deschide la orele 6 dimineața și vor în-
chide la orele 23. Dacă au brevet de beu-
turi spirituoase, nu pot servi beuturi al-
coolice decât de la orele 11 a. m. Bode-
gile, cărciumile, etc., vor deschide la
orele 11 și vor închide la orele 21. Cele
care sunt pe o rază de 500 metri în jurul
birturilor vor închide, în zilele când se
deschid birturile, la orele 18, iar
în zilele când se deschid birturile la orele
21. Contravenții la dispozițiile de
mai sus vor fi sancționate pentru prima
abateră, închiderea localului pe timp de
cinci zile, pentru a doua abateră pe timp
de 10 zile, iar la a treia abateră localul
va fi închis definitiv.

ULTIMA ORA

O mare parte din linia Lemberg-Odesa a fost recucerită de trupele germane

Tancuri germane fără pilot au apărut la Anzio. Pe Coasta Dalmatiei s'au instalat forțe anglo-americane

Situația fronturilor

Dela cartierul general al Führerului înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Un vânător de submarine german a scufundat, în Marea Neagră, un submarin sovietic.

În spațiul de la sud-vest de Krivoi-Rog, presiunea puternică a sovieticilor continuă, în contraatacuri date cu eam, sovieticii au fost respinși, în mai multe locuri, iar câteva grupuri de luptă bolșevici au fost nimicite sau zdrobite.

În sectorul de la vest de Kirovograd, la sud-vest de Sventyodorodka, la sud-vest de Septovka și la sud-vest de Iampol, bălăda de apărare a devenit foarte violentă. În timp ce atacurile inamice date cu violență, au dat greș în mai multe locuri, bolșevicii au reușit să câștige teren în alte câteva sectoare. În cursul unor lupte grele, orașul Uman a fost evacuat. În cursul zilei de ieri au fost nimicite, în acest sector, 91 tancuri inamice.

În sectorul central al frontului răsăritean au avut loc numai lupte cu caracter local. Pe frontul dintre Novo-Sokolinski și lacul Plescau au dat greș atacurile violente ale sovieticilor, sprijinite de tancuri și avioane de luptă, după nimicirea a 29 tancuri inamice. Pătrunderile locale inamice au fost curățite sau zăvorâte prin contraatacuri imediate.

Pe frontul din Italia au fost respinse înaintările locale ale inamicului și o întreprindere germană de șoc a fost efectuată cu succes. Bateriile germane cu tragere lungă au obținut lovituri asupra depozitelor inamice și depozitelor de muniție și carburanți ale inamicului din sectorul Anzio-Netuno. Au fost observate puternice explozii.

Capitala Reichului a fost, în orele de prânz ale zilei de 9 Martie, din nou, obiectivul unui atac de teroare anglo-american. Prin focul puternic al artileriei de apărare antiaeriană formațiunile inamice au fost împănșiate și astfel împiedicate de a da un atac concentric. Sub scutul unui strat gros de nori, avioanele inamice au aruncat bombe lor la întâmplare asupra cartierelor marginale ale capitalei Reichului, prin care au fost provocate pagube și pierderi în rândurile populației civile.

Groznică explozie pe vasul San Martin

MADRID, 11. (Rador). După cum anunță ziarul „Informaciones” pe bordul vasului San Martin aflat în portul Buenos Aires un rezervor cuprinzând gaze asfixiante, a făcut explozie din motive ce urmează a fi stabilite. În urma acestui accident 50 lucrători au fost răniți, starea unora dintre ei este gravă.

Două submarine scufundate

BERLIN, 11. (Rador). După ce Jot a fost scufundat un submarin sovietic în Marea Neagră, Vineri a fost anunțat scufundarea altui submarin. Acesta este însă un submarin englez sau american care a fost scufundat tot de către un vânător de submarine german în Marea Mediterană.

București, 11. — S. P. P. transmite: DIN BERLIN SE ANUNȚĂ CĂ ÎN CERCURILE MILITARE DE ACOLO, SE CONFIRMĂ, CUM S'A ARATAT DELA ÎNCEPUT, ÎN CEEACE PRIVESTE EȘECUL OFENSIVEI SOVIETICE DIN SUD. MAREȘALUL VUCOV A ANUNȚAT CĂ A FOST NEVOIT SĂ RETRAGA VÂRFURILE ÎNAINȚATE ALE TRUPELOR SALE

Atacurile rusești din Sudul frontului de Răsărit iau proporții tot mai mari

Berlin, 11 (prin telefon). — În actuala fază a ofensivei de iarnă conducerea sovietică a mutat în mod vizibil centrul de gravitate pe aripa de sud a frontului din răsărit, pentru a-l prăbuși. În timp ce toate atacurile de pe frontul de nord sau au scăzut sau au fost menținute la aceeași putere, atacurile rusești de pe flancul de sud iau proporții tot mai mari și sunt date cu un număr descrescând de oameni și materiale. Atacurile cuprind aproape toate sectoarele aripei de sud dela Lutzk până la Krivoirog. S'a adevărit în cursul desfășurării luptelor din ultimele zile că operațiunile conduse de sovietici au fost concepute ca operațiuni de străngere pe ambele aripi. Pe aripa de răsărit atacurile s'au concentrat în regiunea Krivoirog astfel că acolo s'a produs un centru nevralgic dominant. Pe aripa de vest concentrarea a avut loc în regiunea Septovka-Iampol.

AL DOILEA PUNCT NEVRALGIC

Prin acest fapt a apărut un al doilea punct nevralgic dominant. Luptele de

Declarațiile marelui mareșalului Badoglio

BUCUREȘTI, 11. S. P. P. transmite: Din Neapole aflat că Mareșalul Badoglio a declarat ieri că, contrar zvonurilor care au circulat în ultima vreme, parte din flota italiană nu va fi cedată Rusiei.

Intr'adevăr situația flotei italiene s'a lămurit acum. În toamna trecută Rusia

DIN CAUZA CONTRAATACURILOR GERMANE, CONTRA MĂSURILE GERMANE FAC PROGRESSE ÎN ACEST SECTOR. TRUPELE GERMANE NU AU REUȘIT NUMAI SĂ ÎZGONEASCA PE BOLȘEVICI DIN TARNOPOL, DAR AU CUCERIT O MARE PARTE DIN CALEA FERATĂ LEMBERG-ODESSA, CARE FUSESE DEPAȘITA DE SOVIETICI.

Zvenigorodka și dela Krivoirog ca și centrul dintre cele două aripi au cu roată îndârjirea luptelor au în proporție un caracter secundar. După ce comandamentul german a sesizat intențiile operative ale sovieticilor a opus inamicului o rezistență crescândă. El nu a ținut seama de caracterul secundar al luptelor din centru și a cedat teren cu care prilej a fost evacuat orașul Uman. Această operațiune germană a avut ca rezultat întârzierea în așa măsură a forțelor din punctele nevralgice depe ambele aripi încât contra efectul german începe să și dea roadele. La Krivoirog, contraatacurile germane pline de elan au respins forțele sovietice în spre est respectiv la nord recucerind terenul pierdut în ziua precedentă.

La Septovka și Iampol rușii au reușit să treacă peste linia ferată Lemberg-Odesa pe o lățime de 40 km. și să pătrundă în Tarnopol. În urma contraatacurilor date dinspre vest orașul Tarnopol a fost din nou eliberat iar o parte din cale ferată a fost recucerită.

a cerut aliaților să-i dea o parte din flota italiană. Anglo-americanii au privit cu simpatie această cerere. Între timp și-au dat seama că vasele italiene, fiind constituite să navigheze în Mediterana, nu ar putea fi utilizate în Marea Neagră sau apele din Nord.

Flota italiană produce discordie între Washington, Londra și Moscova

BERLIN, 11. (E. S. O.) Declarațiile lui Churchill asupra soartei flotei italiene este o senzație. Premierul britanic a spus contrariul celor declarate înainte de câteva zile de Roosevelt. Roosevelt a declarat, aliații sunt unanimi de a ceda o treime din marina de război italiană Uniunii Sovietelor. Tratatul a fost dus cu ambasadorul sovietic la Washington, care a avut mandatul direct dela Stalin și care sunt în faza finală. Churchill împotriva a prezentat chestiunea cu totul altfel. El a făcut așa fel

parcă s'ar fi obținut o unanimitate completă în ce privește soarta flotei italiene după război. Este clar că marina sovietică trebuie să fie întărită sau cu vase de război engleze sau cu americane sau chiar cu cele italiene. Pentru moment întreaga problemă nu este actuală și convențiile încheiate cu Badoglio rămân neschimbate în vigoare. În timp ce Roosevelt a declarat că flota italiană va fi predată imediat Uniunii Sovietelor, Churchill susține că nu știe nimic despre aceasta. Acest lucru este extraordinar

Cutremurul de pământ înregistrat la Timișoara a avut epicentrul în Asia Centrală

În numărul de ieri al ziarului nostru am publicat un buletin dat de Stațiunea seismică, din Timișoara, care a înregistrat două cutremure de pământ.

Pentru confirmarea celor de mai sus, publicăm telegramele „Rador”, care arată unde a fost epicentrul acestor cutremure.

STUTTGART, 11 (Rador) Instituția meteorologică din Stuttgart a anunțat că în seara de 9 Martie orele 23 21 minute

și 54 secunde a fost înregistrat un puternic cutremur de pământ. Epicentrul se găsește la circa 5.500 kilometri de Stuttgart în direcția Nord-Est adică în Asia Centrală. Cu 9 minute mai înainte se simțise un cutremur cu același epicentru mult mai slab.

LISABONA, 11 (Rador) — O telegramă din Lima anunță că un puternic cutremur a zguduit capitala Perului, Vineri la ora 0.42 ora locală.

Deaceia s'a hotărât să se întărească flota sovietică cu vase echivalente din flota anglo-americană. Această sporire a flotei Ruse ar corespunde intențiilor operative din Oceanul Arctic.

Forțe anglo-americane instalate pe coasta Dalmatiei

București, 11. — S. P. P. transmite: Agenția germană „Transocean” relatează că în cursul zilei de Miercuri forțe anglo-americane cu efectiv de circa 1500 ostași sub comanda generalului britanic Churchill s'au instalat pe insula Licca de pe coasta Dalmatiei.

Tancuri germane fără pilot la Anzio

București, 11. — S. P. P. transmite: O NOUA ARMA GERMANĂ SECRETA (TANCURI FĂRĂ PILOT DIRIJATE PRIN RADIO) SI-A FACUT APARIȚIA PE FRONTUL DELA CAPUL DE POD ANZIO.

Campionul mondial de tir ucis de un comisar bolșevic

Reval, 11. — Corespondenții agenției DNB transmite:

După cum se află acum, scriitorul Sten Wilberg, care a fost campion de tir al lumii, a fost ucis la 12 Iulie 1941, în regiunea Leningrad de către un comisar al guvernului sovietic cu un foc de revolver. Wilberg era membru al forțelor armate estone și fusese deportat în Rusia Sovietică cu unitatea sa de către bolșevici.

Noul președinte al Argentinei

GENEVA, 11 (Rador). — Serviciul britanic de informații anunță că, după cum s'a comunicat în mod oficial Vineri seara la Buenos Aires, generalul Edelmiro Farrell este însărcinat cu președinția republicii Argentina.

de curios. Și mai curios este faptul că rezultă din desbaterile camerei comune, că presa britanică în această chestiune a fost supusă unei cenzuri severe. Toate acestea întăresc credința că americanii au donat flota italiană rușilor peste capul englezilor. Se confirmă deci că Washingtonul a zădărnicit o pradă de război exclusiv britanică, fără confirmarea amiralității britanice și a guvernului britanic și că Roosevelt a pus Anglia în fața unui fapt împlinit. Din declarațiile lui Churchill nu rezultă că această problemă a fost pusă în suspensie, sau guvernul Badoglio care după cum se știe și-a anunțat sosirea oficială în Washington și Londra, va fi în acest spirit întărit sau dacă tratativele vor fi continuate. În ce privește cursul afacerii asteapta cu încordare reacțiunea Moscovei. Ambasadorul sovietic dela Alger, Bogomolov, a făcut cunoscut dela la 6 Martie, că preluarea flotei italiene de ruși se va face la Malta prin mari festivități. Cremlinul de prezent se găsește într-o situație neplăcută care nu poate fi exprimată prin încântare în urma declarațiilor lui Churchill. Tot așa se va simți și Roosevelt când va trebui să în afirme față de comunicările primului ministru britanic.